

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra kriminologie

**Situační prevence kriminality ve
vybraném regionu**

Bakalářská práce

Situational crime prevention in a selected region

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE
PaedDr. Petr PŘECEHTĚL

AUTOR PRÁCE
Lenka JILEMNICKÁ

PRAHA

2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze, dne 15.3.2023

Lenka JILEMNICKÁ

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala panu PaedDr. Petru Přecechtělovi za cenné rady a vstřícnost při vedení mé bakalářské práce.

Anotace

Bakalářská práce se věnuje tématu situační prevence kriminality se zaměřením na zabezpečení škol a školských zařízení. První část teoretické práce přibližuje situační prevenci kriminality obecně. Dále jsou blíže popsány bezpečnostní hrozby, které se mohou ve školách a školských zařízeních vyskytnout. Práce se zabývá identifikací a kategorizací rizik a zároveň přibližuje události, kdy došlo k útokům ve školách na našem území. Poslední kapitola teoretické části popisuje opatření k zajištění bezpečnosti škol včetně právních norem a metodických doporučení. Aplikační část práce se zabývá vlastním šetřením, kdy je zjišťována kvalita zabezpečení škol a školských zařízení se zaměřením na personální a technické zabezpečení vstupů.

Klíčová slova

Bezpečí žáků * bezpečnostní opatření * prevence kriminality ve školách * situační prevence kriminality * zabezpečení škol

Annotation

The bachelor's thesis focuses on the topic of situational crime prevention with a focus on securing schools and educational facilities. The first part of the theoretical work presents situational crime prevention in general. Furthermore, security threats that may occur in schools and educational facilities are described in more detail. The thesis deals with the identification and categorization of risks, and also presents events where attacks occurred in schools in our territory. The last chapter of the theoretical part describes measures to ensure the security of schools, including legal regulations and methodological recommendations. The application part of the thesis deals with its own investigation, in which the quality of security of schools and educational facilities is determined, with a focus on personnel and technical security of entrances.

Keywords

Student safety * security measures * crime prevention in schools * situational crime prevention * school security

Obsah

Úvod.....	6
1. Situační prevence kriminality	8
1.1 Teoretické koncepce situační prevence kriminality	8
1.1.1 Teorie racionální volby	9
1.1.2 Teorie rutinní aktivity	9
1.1.3 Teorie hájitelného prostoru	10
1.2 Klady a zápory situační prevence kriminality	10
1.3 Teoretická východiska situační prevence.....	11
2 Rizika ohrožující školy a školská zařízení	15
2.1 Rizikové chování ve školách a školských zařízeních	16
2.2 Identifikace rizik	17
2.3 Kategorizace rizik.....	18
2.3.1 Rizika spojená s trestnou činností proti osobám	18
2.3.2 Rizika spojená s majetkovou trestnou činností.....	20
2.3.3 Ostatní rizika	21
2.4 Útoky v prostředí škol.....	21
2.4.1 Útoky aktivního střelce ve škole	22
2.4.2 Preventivní programy a projekty soustředěné na útoky.....	23
2.4.3 Příklady útoků v České republice	25
3 Zabezpečení škol a školských zařízení	28
3.1 Specifika ochrany škol a školských zařízení	28
3.2 Právní normy a metodické dokumenty upravující zabezpečení škol.....	29
3.2.1 Školský zákon	30
3.2.2 Minimální standard bezpečnosti	31
3.2.3 Česká technická norma ČSN 73 4400.....	32
4 Výzkumné šetření.....	38

4.1	Použitá metoda	38
4.2	Okruhy výzkumných otázek	39
4.3	Výsledky výzkumného šetření.....	41
4.4	Závěr výzkumného šetření.....	51
	Závěr.....	53
	Seznam literatury	55
	Seznam grafů.....	59
	Seznam tabulek	60
	Seznam příloh	61
	Přílohy práce	62

Úvod

Tématem této bakalářské práce je situační prevence kriminality ve vybraném regionu, konkrétně se zaměřením na zabezpečení škol a školských zařízení.

Studium bezpochyby hraje důležitou roli v životě každého jednotlivce, ať už ho ukončí s jakýmkoli stupněm vzdělání. Jelikož žáci tráví v některých případech až třetinu dne ve škole, je nezbytné zajistit bezpečné a příjemné prostředí pro jejich studium a další rozvoj. Zabezpečení školního prostředí je důležitým tématem, které vyžaduje průběžnou pozornost a aktualizaci. Vzhledem k tomu, že školy jsou místem vzdělávání a vývoje budoucích generací, je nezbytné, aby byly zabezpečeny na vysoké úrovni a aby byly chráněny před různými bezpečnostními hrozbami. Tento fakt rozhodl o výběru tématu bezpečnosti ve školním prostředí pro bakalářskou práci.

Školy a školská zařízení jsou vystaveny mnoha rizikům. Běžně se řeší rizika spojená s vandalismem, šikanou a další nebezpečí, která ohrožují žáky, učitele a ostatní zaměstnance. Velmi tragický případ, který poukazuje na to, jak je zabezpečení škol důležité, je případ útoku ve Žďáru nad Sázavou z roku 2014. Během útoku došlo k usmrcení studenta, který se snažil ubránit svou spolužačku před útočící ženou. Proto je nutné, aby se věnovala pozornost preventivním opatřením, která by minimalizovala rizika a zvyšovala úroveň bezpečnosti škol a školských zařízení.

Práce se člení na teoretickou a praktickou část. Úvod teoretické části čtenáře seznamuje s vymezením situační prevenci kriminality. Práce se následně specifikuje na školy a školská zařízení, kterých se obsah práce primárně týká. Před čím je školu potřeba chránit a zabezpečit? Odpovědí na tuto otázku je nespočet. Právě rizika, která mohou ohrozit běžné fungování školy a která je třeba preventivně řešit, musí být pro kvalitní zabezpečení zdůrazněna.

Jak by tedy školy měly být ideálně zabezpečeny? To zpracovává Česká technická norma ČSN 73 4400, která se zabývá bezpečností škol a stanovuje požadavky na zabezpečení vstupů, vnitřních prostor a dalších prvků. Normě se práce věnuje podrobněji a je jedním ze stěžejních zdrojů informací.

Aplikační část má za cíl zhodnotit kvalitu zabezpečení vstupů do objektu škol před neoprávněným vstupem osob. Dotazníkové šetření bylo provedeno ve školách a školských zařízeních v Hradci Králové a využívá kvantitativní metodu sběru dat.

Cílem bakalářské práce jako celku je zdůraznění důležitosti zabezpečení škol a školských zařízeních. Speciálně se jedná o zabezpečení těch objektů, ve kterých se shromažďuje vysoká koncentrace osob a potencionální rizika jsou zde vyšší.

1. Situační prevence kriminality

Situační prevence kriminality je jednou z možných forem prevence. Snaží se eliminovat situace, které by mohly vést ke spáchání trestného činu a zvyšovat riziko pro potenciální pachatele. V oblasti situační prevence kriminality se pracuje s předpokladem, že na vznik trestných činů má vliv řada faktorů specifických pro danou situaci. Strategie situační prevence je orientovaná přímo ke skutku a k okolnostem, které ke spáchání podněcují, skutek umožňují a usnadňují. V rámci této prevence se pracuje s faktem, že každý z druhů kriminality má své typické zákonitosti, které jsou prostorově a časově podmíněné.¹

Značná část protiprávního jednání je páchaná lidmi, kteří nejsou spojováni s kriminální minulostí. V danou chvíli reagují na situaci racionální úvahou, kdy zvažují a porovnávají rizika, námahu a zisk, kterého by spácháním trestného činu nabyli. Pokud se pro spáchání trestného činu rozhodnou, bývá to z důvodu vhodné struktury příležitostí a nízké pravděpodobnosti dopadení.²

Situační prevence kriminality se snaží předejít vzniku příležitostí k páčání trestných činů a jiných společensky škodlivých činů. Omezování příležitostí je uskutečňováno zásahy do prostředí v neprospěch samotného pachatele činu.³

1.1 Teoretické koncepce situační prevence kriminality

V druhé polovině dvacátého století začalo docházet k obnově zájmu o myšlenky týkající se svobodného rozhodování a jeho vztahu k dodržování právních norem. Nicméně myšlenky o lidské racionalitě nejsou nic nového a byly diskutovány již od dávných dob. Zmínky o lidské svobodě a rozhodování se objevovaly již v biblických příbězích a textech starověkých filozofů.⁴

¹ JELÍNEK, Jiří. Kriminologie. Praha: Leges, Teoretik. 2021. ISBN 978-80-7502-499-2. s. 278.

² KOLEKTIV, Josef Zapletal a. Prevence kriminality: důsledky pro člověka. 3., přeprac. vyd. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2008. ISBN 978-807-2512-706. s. 157.

³ BARILIK, Igor N. Environmentální kriminologie: prostředí a jeho role při páčání kriminality. Praha: Leges, 2015. s. 146.

⁴ GRIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. Kriminologie. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-614-3. S. 65-68.

1.1.1 Teorie racionální volby

V minulém století byla sepsána důležitá esej spjatá s tématem zapojení racionality při kriminálním jednání. Jedná se o esej s názvem *Modeling Offenders' Decisions*. Autoři D. Cornish a R.V. Clarke v ní rozebírají prevenci kriminality a její kontrolu. Pachatelé se podle autorů eseje rozhodují za využití míry racionality, která je omezena rozumovými schopnostmi, subjektivními zkušenostmi, ale také vnějšími podmínkami jednotlivce. Právě porozumění racionálním procesům a způsobům, jakým pachatelé páchají trestné činy, je významná součást pro vytváření funkčních preventivních opatření. Teorie racionální volby se tedy v první řadě zabývá způsobem, jakým je trestná činnost pachatelem vykonána a podle čehož lze nalézt efektivní preventivní prostředky. Význam se v teorii příkládá vztahu osoby a využití situace, ve které má racionální jedinec možnost dosáhnout svého cíle. Jelikož je dle teorie velmi obtížné ovlivnit motivaci pachatelů, je právě proto nutné pozornost přesunout na zamezení vzniku příležitostí.⁵

1.1.2 Teorie rutinní aktivity

V období vzniku teorie racionální volby, bylo vydané dílo kriminologů L. Cohena a M.Felsona s názvem *Change and Crime Rate Trends: A Routine Activity Approach*. Zde se zabývají takzvanou teorií rutinní aktivity. I v tomto případě se teorie nezabývá charakteristickými vlastnostmi pachatele a řeší okolnosti jednotlivých trestných činů. Kriminální skutek lze definovat jako střet motivovaného pachatele s vhodným cílem, který není dostatečně chráněn před útokem, na určitém místě a v určitém čase. Střet těchto tří klíčových faktorů tvoří makrostrukturu zločinu, která se mění v závislosti na různých trendech ve společnosti.

Teorie vysvětluje dramatický růst majetkové kriminality během 50. a 60. let v Americe. Po druhé světové válce se rutinní aktivity přesunuly z domácností na pracoviště. Přispěl k tomu fakt, že ženy s pracovními zkušenostmi z války získaly plný úvazek v civilních zaměstnáních, namísto trávení času v domácnosti. To vedlo k tomu, že mnoho domů ztratilo přirozený dohled.

⁵ GŘIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. Kriminologie. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-614-3. S. 65-68.

Kombinace rostoucí dostupnosti domácích spotřebičů, elektroniky a osobních vozů s nedostatkem přirozeného dohledu udělalo z domů snadný cíl pro majetkové delikty.⁶

1.1.3 Teorie hájitelného prostoru

V kontextu s kriminalitou ve velkoměstech je dodnes uznávaná klasická teorie tzv. ochranného, respektive hájitelného prostoru („defensible space“), kterou poprvé formuloval architekt O. Newman. V teorii nalézají souvislosti mezi výstavbou měst a kriminalitou uvnitř daného města. Důraz klade na přirozený dohled místních obyvatel nad lokalitou, tvorbu pozitivní pověsti oblasti, funkční prostředí lokality a komunitní sounáležitost. V případě jednání, dle výše zmíněných bodů, je z lokality viditelné, že území „někomu patří“, je střeženo a opečováváno. Tím se stává oblast méně rizikovou, protože rizikový faktor, anonymita, zde nefiguruje.⁷

1.2 Klady a zápory situační prevence kriminality

Situační prevence se vyznačuje pozitivy, kvůli kterým se v určitých případech upřednostňuje před prevencí sociální. Sociální prevence se zabývá aktivitami, které ovlivňují procesy socializace a sociální integrace, a také aktivitami zaměřenými na změnu nepříznivých společenských a ekonomických podmínek, jež jsou považovány za hlavní příčiny trestné činnosti.⁸ V porovnání se sociální prevencí je implementace situační prevence v zásadě rychlejší, jednodušší a často ekonomičtější. Její popularita je ovlivněna především faktem, že výsledky jsou více bezprostřední, zřetelnější a samotná účinnost určitého programu situační prevence lze snadno ověřit. Negativem je možnost zneužití technických prostředků, které jsou využívány k prevenci. Může tedy docházet k napětí

⁶ Cohen, L. E., & Felson, M. (1979). Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activity Approach. *American Sociological Review*, 44, S. 588-608. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.2307/2094589>

⁷ JELÍNEK, Jiří. *Kriminologie*. Praha: Leges, 2021. s. 279.

⁸ Prevence kriminality. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. [2023-3-3]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/web-o-nas-prevence-prevence-kriminality.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>

mezi zájmem na zajištění práva osob na bezpečnost a snahou o co nejrozsáhlejší ochranu lidských a občanských práv. Na druhou stranu může být účinnost situační prevence častokrát krátkodobá, nestabilní, nebo vést k přesunu kriminality.

Přesun kriminality je jevem, při kterém se kriminální chování přesouvá z jedné oblasti do oblasti jiné ve chvíli, kdy se zavádějí v primární oblasti opatření na prevenci kriminality, které výkon kriminality znesnadní či úplně znemožní.

Přesun kriminality má pět forem:

- Teritoriální přesun kriminality (kriminalita se přesouvá na jiné území s nižším stupněm zabezpečení a kontroly)
- Časový přesun kriminality
- Funkční přesun kriminality (např. místo krádeží vloupáním začnou lidé páchat loupeže)
- Přesun v taktice (např. pro vniknutí do budovy začne využívat jiných, méně zabezpečených způsobů)
- Přesun v objektu (např. osoba se zaměří na jinou skupinu osob, na kterých bude protiprávního jednání konat).⁹

1.3 Teoretická východiska situační prevence

Opatření situační prevence se dávají do souvislosti především v kontextu s technickým, organizačním a administrativním charakterem. Díky těmto opatřením dochází k redukci kriminality na takovou úroveň, že je kriminální aktivita zcela znemožněna nebo alespoň částečně zkomplikována, popřípadě se dá protiprávní čin lehce dosvědčit využitím technických prostředků k tomu určeným.¹⁰

⁹ GŘIVNA, T., SCHEINOST, M. a ZOUBKOVÁ, I. Kriminologie. 4. aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-614-3. S. 159.

¹⁰ GŘIVNA, T., SCHEINOST, M. a ZOUBKOVÁ, I. Kriminologie. 4. aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-614-3. S. 153-160.

Nejvyužívanějším dělením teoretických východisek situační prevence je rozdělením do pěti kategorií:

a) Opatření zvyšující ochranu objektů, osob a věcí

Jedná se o opatření zajišťující ochranu objektů, osob a věcí, kterým hrozí kriminální útok. Využívanými opatřeními jsou ta opatření, která se snaží zkomplikovat samotný přístup k prostředkům, díky čemuž nelze následně čin spáchat. K tomu se využívají zámky, mříže nebo například bezpečnostní fólie a poplašná zařízení. Kriminologicky zásadní je snaha o kontrolu vstupů do objektů implementací fyzické a technické ochrany nebo kombinací obou způsobů ochrany. Realizace fyzické ochrany může být provedena například prostřednictvím bezpečnostních agentur. V případě využití technické ochrany můžeme hovořit o ochraně čipovými kartami nebo vstupními kódy. Mezi doporučení pro ochranu patří sebeobraný výcvik a použití ochranných prostředků určených k sebeobraně v situacích, kdy dojde k napadení.¹¹

b) Přemístění ohrožených věcí na bezpečnější místo

U financí se jedná o uschovávání peněz na bankovní a spořicí účty a popularizace bezhotovostního placení. U fyzicky držených předmětů, šperků, klenotů se doporučuje ukládání do bezpečnostních trezorů a sejfů. Problematiku vystavování cenných uměleckých děl na místech, která jsou veřejně přístupná, řeší nahrazování originálních uměleckých děl kopiemi. Při ponechávání věcí na veřejných prostranstvích, většinou automobilů, je vhodné využít hlídaná parkoviště a garáže.¹²

c) Opatření znesnadňující přístupu k prostředkům vhodným pro spáchání trestného činu

Opatření využívá zákonných předpisů souvisejících s předměty, které jsou ve většině případů zdraví nebezpečné a při zneužití může dojít k páchaní trestných

¹¹ FIRSTOVÁ, J. a ZÁMEK, D. Prevence kriminality - nedílná součást systému vnitřní bezpečnosti. Praha: Wolters Kluwer, 2021. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-057-8. S. 66.

¹² GRIVNA, T., SCHEINOST, M. a ZOUBKOVÁ, I. Kriminologie. 4. aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-614-3. S. 155.

činů. O přístupu k často zneužívaným prostředkům pojednává zákonný předpis o prodeji střelných zbraní a jejich držení, právní režim výbušnin, jedů a drog a jiné. Avšak často stačí respektovat elementární pravidla ochrany, která by mohla napomoci potencionálnímu protiprávnímu jednání. Můžeme hovořit o snaze vyvarovat se ponechávání věcí v autě nebo uschovávání klíčů pod rohožkou a spoustě dalších úkonů.¹³

d) Snížení očekávaného prospěchu z trestného činu a zvýšení rizika pro pachatele

Jako prostředek pro omezování užitku z protiprávního činu se užívá speciální značení věcí, které pachateli znesnadňuje prodej. Zároveň tato značení často usnadňují usvědčení pachatele činu. Opatření má své využití u automobilů ve formě nesnadně odstranitelných výrobních čísel vyražených na speciálním výrobním štítku, u jízdních kol ve formě značkování a registrace. Pro znesnadnění krádeží v obchodních centrech byly vyvinuty elektronické etikety na prodávané zboží. Proti padělání bankovek se využívá značkování, u bezhotovostního placení bylo vyvinuto ochranné kódové značení platebních karet.¹⁴

e) Zlepšení dohledu nad lokalitou

Mezi přirozená opatření patří dohled osob pohybujících se v oblasti, ve které může k trestnému činu dojít. Častokrát se jedná o neuvědomovaný proces každého z nás, kdy přirozeně vnímáme situace odehrávající se kolem nás a tím u nás vzniká potencionální možnost, že se staneme svědkem protiprávního činu. Příslušníky policie, strážníky obecní policie a pracovníky bezpečnostních agentur označujeme jako takzvaný formální dohled. Dohled určité lokality vykonávají v rámci své pracovní náplně.¹⁵

¹³ GRĚVNA, T., SCHEINOST, M. a ZOUBKOVÁ, I. Kriminologie. 4. aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-614-3. S. 155.

¹⁴ FIRSTOVÁ, J. a ZÁMEK, D. Prevence kriminality - nedílná součást systému vnitřní bezpečnosti. Praha: Wolters Kluwer, 2021. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-057-8, s. 66-67.

¹⁵ FIRSTOVÁ, J. a ZÁMEK, D. Prevence kriminality - nedílná součást systému vnitřní bezpečnosti. Praha: Wolters Kluwer, 2021. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-057-8, s. 66-67.

Využívaným technickým prostředkem jsou kamerové systémy monitorující jak vnitřní prostory, tedy prostory městských dopravních prostředků, obchodů, tak prostory vnější, tedy parky, ulice a další kriminogenní zóny. Vysoce nápomocné pro snížení kriminality je údržba veřejného osvětlení, odstraňování překážek, které mohou bránit ve výhledu, což vede k lepší viditelnosti okolí. Jde například o odstraňování vysokých keřů u cest v lokalitách s vysokou pravděpodobností protiprávního jednání.¹⁶

¹⁶ GŘIVNA, T., SCHEINOST, M. a ZOUBKOVÁ, I. Kriminologie. 4. aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-614-3. S. 153-160.

2 Rizika ohrožující školy a školská zařízení

Po obecném vymezení situační prevence kriminality se tato kapitola práce věnuje již bližšímu zaměření na situační prevenci kriminality na půdě škol a školských zařízení, proto je vhodné zmínit definici těchto pojmů použitou v zákonné formě.

Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšší odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v paragrafu 7 odstavci 3 definuje vzdělávací soustavu následovně: *„Druhy škol jsou mateřská škola, základní škola, střední škola (gymnázium, střední odborná škola a střední odborné učiliště), konzervatoř, vyšší odborná škola, základní umělecká škola a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky. Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem typy škol podle jejich zaměření pro účely jejich označování.“*¹⁷

Školská zařízení jsou vysvětlena v téže zákoně paragrafem 7 v odstavci 5: *„Druhy školských zařízení jsou zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, školská poradenská zařízení, školská zařízení pro zájmové vzdělávání, školská účelová zařízení, školská výchovná a ubytovací zařízení, zařízení školního stravování, školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a školská zařízení pro preventivně výchovnou péči. Členění školských zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a školských zařízení pro preventivně výchovnou péči stanoví zvláštní právní předpis.“*¹⁸

Hrozeb, kterým mohou být potencionálně žáci vystaveni, je nespočet. Může se jednat o vnější hrozby, jako jsou přírodní katastrofy, ale také o hrozby vnitřní. Vnitřní hrozbou je rizikové chování či vniknutí neznámé osoby do prostor objektu. Důvodem, proč je bezpečnostním hrozbám věnována speciální kapitola, je fakt, že díky znalosti potencionálních hrozeb je možné hrozbě předejít správnými

¹⁷ § 7 odst. 3, zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšší odborném a jiném vzdělávání.

¹⁸ § 7 odst. 5, zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšší odborném a jiném vzdělávání.

bezpečnostními opatřeními anebo alespoň ovlivnit výslednou situaci správnou intervencí ze strany pracovníků školy.¹⁹

2.1 Rizikové chování ve školách a školských zařízeních

Pro poskytnutí kvalitního vzdělávání je nezbytné, aby škola nabízela bezpečné a přátelské prostředí založené na vzájemné důvěře a spolupráci. Jasná pravidla mezilidské komunikace a řešení rizikového chování studentů jsou zcela klíčová pro účinnost preventivních opatření. Vedle dalších souhrnných poznatků o stavu vzdělávání a vzdělávací soustavy se rizikovým chováním žáků zabývá činnost České školní inspekce. Po personální stránce jsou na školách preventivní služby zajišťovány školními metodiky prevence, výchovnými poradci a školními psychology. Spolupráce třídních učitelů, učitelů, asistentů pedagoga, vedení školy a rodičů přispívá ke konstruktivnímu řešení rizikového chování žáků.

V průběhu let se vytvořil ustálený seznam nejčastějších forem rizikového chování páchaných žáky. Rizikovým chováním je myšlena šikana, ke které se v posledních letech s rozmachem sociálních sítí přidala kyberšikana. Inspekční činností bylo dále zaznamenáno agresivní chování žáků, násilí a ubližování na zdraví. Výskyt agrese se ve školách objevuje ve formě fyzické i verbální. Rizikové chování nemusí být ve všech případech cílené vůči jednotlivci či skupině osob, neboť poškozování majetku, vandalismus a krádeže jsou dalšími neodmyslitelnými riziky, která mohou v menší či větší míře hrozit. Mimoto se na školách velmi často řeší záškoláctví, kouření a v nižší míře i rizikové chování spojené s návykovými látkami.²⁰

Za zmínku stojí poslední vydané výsledky výskytu rizikového chování, které bylo zpracováno ve výroční zprávě za školní rok 2021/2022. Při porovnání

¹⁹ KOVAŘÍKOVÁ, Miroslava. *Krizové situace ve škole: bezpečnostní problematika ve školní praxi*. Praha: Grada, 2020. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-2731-8. S. 26-27.

²⁰ *Kvalita vzdělávání v České republice: Výroční zpráva 2021/2022* [online]. In: ZATLOUKAL, Tomáš et al. 2022. [cit. 2023-02-1]. ISBN 978-80-88492-09-2. Dostupné z: https://www.csicr.cz/CSICR/media/Prilohy/2022_p%c5%99%c3%adlohy/Dokumenty/Vyrocnizprava_2021_2022_everze.pdf.

školního roku 2018/2019, tedy roku před celosvětovou pandemií a s ní navazujícími opatřeními, s rokem 2020/2021, došlo k výraznému snížení případů rizikového chování žáků. Redukce rizikového chování ale bezprostředně nemusí znamenat vymizení jevů. Často dochází k přesunu chování, typickým příkladem je kyberšikana, která se odehrává v prostředí sociálních sítí a webových stránek, nikoliv fyzicky.²¹

2.2 Identifikace rizik

Správná a účinná preventivní opatření jsou důležitá pro identifikaci rizik. Toho se docílí tak, že se pozornost zaměří na hrozby a zdroje hrozeb, které by mohly ohrozit nebo poškodit některé z aktiv, které se ve škole vyskytují, tj. zdraví, život a majetek.

Zaměření se na specifické hrozby je zásadní, neboť činy se mohou v mnohém zásadně lišit, například časovou odlišností páčání. Násilí, vyhrožování a další podobná antisociální chování pachatel činí během provozních hodin objektu. Naopak vloupání či například žhářství se mnohem častěji odehrává v časech mimo provozní dobu. Školy by proto měly uzpůsobovat technické a personální prostředky podle možných rizik.²²

²¹ *Kvalita vzdělávání v České republice: Výroční zpráva 2021/2022* [online]. In: ZATLOUKAL, Tomáš. 2022. [cit. 2023-02-2]. ISBN 978-80-88492-09-2. Dostupné z: https://www.csicr.cz/CSICR/media/Prilohy/2022_p%c5%99%c3%adlohy/Dokumenty/Vyrocnizprava_2021_2022_everze.pdf.

²² Zveřejnění české technické normy ČSN 73 4400 „Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení“ - Ministerstvo vnitra České republiky. Úvodní strana - Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Copyright © 2021 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 15.1.2023]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zverejneni-ceske-technickenormy-csn-73-4400-prevence-kriminality-rizeni-bezpecnosti-pri-planovani-realizaci-a-uzivani-skol-a-skolskych-zarizeni.aspx>

2.3 Kategorizace rizik

Rizika, která ohrožují školy a školská zařízení mohou být mířená proti osobám. Mimo jiné může jít o rizika v souvislosti s majetkem nebo další rizika, která se nevztahují ani k jedné z předešlých kategorií.²³

Kategorizace rizik spojených se školami a školskými zařízeními jsou následující:

2.3.1 Rizika spojená s trestnou činností proti osobám

Je nutné mít na paměti, že v prostředí školy se denně vyskytuje značné množství lidí, které patří do kategorie zvláště zranitelných obětí. Za zvláště zranitelné oběti se považují osoby s hendikepem, osoby vysokého věku, oběti trestného činu v sexuální oblasti, oblasti obchodování s lidmi a další osoby, které jsou náchylnější k hlubšímu prožívání stresu, než je tomu u ostatních osob. Může dojít k citovému zranění způsobenému účastí v trestním řízení. Zvláště zranitelnými oběťmi, které jsou v budovách škol a školských zařízeních ve vysokém množství, jsou děti, což jsou oběti mladší osmnácti let. Oproti jiným obětem je v jejich případě vysoká pravděpodobnost výskytu druhotné újmy a různých způsobů zastrasování ze strany pachatele.²⁴

Ve školách a školských zařízeních se jedná o tyto druhy činů proti osobám:

- inzultace, verbální urážky nebo výhrůžky
- vydírání včetně pokusu o vydírání, krádeže peněz
- sexuální násilí
- fyzické násilí – za použití běžných předmětů, zbraně nebo bez použití zbraně
- využití výbušniny nebo pohružka uložení výbušniny
- ohrožování nebezpečnými látkami

²³ Zveřejnění české technické normy ČSN 73 4400 „Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení“ - Ministerstvo vnitra České republiky. Úvodní strana - Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Copyright © 2021 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 15.1.2023]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zverejneni-ceske-technickenormy-csn-73-4400-prevence-kriminality-rizeni-bezpecnosti-pri-planovani-realizaci-auzivani-skol-a-skolskych-zarizeni.aspx>

²⁴ Zvláště zranitelné oběti. Policie České republiky [online]. [cit. 2023-01-30]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/zvlast-zranitelne-obeti.aspx>

- únos, pokus o únos
- šikana ²⁵

Právě poslední zmíněný sociálně patologický jev, šikana, školy tíží na úrovni každodenního fungování škol narozdíl od možných útoků.

Přestože šikana není v zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, ani žádném jiném zákoně formulována jako trestný čin nebo přestupek, v některých případech může naplňovat skutkovou podstatu přestupku či trestného činu. V případech závažnější formy šikany se mohou naplnit skutkové podstaty některého z těchto trestných činů:

- Proti zdraví: § 145 Těžké ublížení na zdraví; § 146 Ublížení na zdraví
- Proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství: § 171 Omezování osobní svobody; § 173 Loupež; § 175 Vydírání; § 177 Útisk
- Proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti: § 185 Znásilnění; § 186 Sexuální nátlak; § 187 Pohlavní zneužití; § 191 Šíření pornografie;
- § 192 Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií
- Proti majetku: § 205 Krádež; § 228 Poškození cizí věci
- Trestné činy narušující soužití lidí: § 353 Nebezpečné vyhrožování; § 354 Nebezpečné pronásledování.

Vzhledem k tomu, jakých forem může šikana nabývat, je jasné, že školy musí podniknout preventivní kroky, které by minimalizovaly nebezpečí šikany a v ideálním případě by šikanu zcela vymýtily. Je kladen důraz na vytvoření bezpečného prostředí a prevenci šikany za pomoci celé školy, školského zařízení. Předcházení šikaně ve školách napomůže pedagogický pracovník vzdělaný v problematice šikany. Ten má za úkol šetřit možnost počátečních náznaků šikany, ale i šikanu v pokročilém stádiu. Ve škole by měla být důsledně nastavena

²⁵ Zveřejnění české technické normy ČSN 73 4400 „Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení“ - Ministerstvo vnitra České republiky. Úvodní strana - Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Copyright © 2021 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 15.1.2023]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zverejneni-ceske-technickenormy-csn-73-4400-prevence-kriminality-rizeni-bezpecnosti-pri-planovani-realizaci-a-uzivani-skol-a-skolskych-zarizeni.aspx>

pravidla chování, která jsou zahrnuta ve školním řádu včetně následků, které nastanou, pokud osoba pravidla poruší. Na dodržování pravidel chování by mělo být kvalitně dohlíženo personálem školy. Díky řádu se vymezí, které chování je považováno za ohrožující. Sankce za takové chování by měly být odrazující a měly by snížit pravděpodobnost uskutečnění a opakování. Další primární prevencí rizikového chování jsou speciální preventivní programy škol, jejichž součástí je i školní program proti šikanování.²⁶

2.3.2 Rizika spojená s majetkovou trestnou činností

Majetkovými trestnými činy jsou činy, pro které je charakteristické nabytí majetku z důvodu obohacení pachatele. Mezi tyto činy patří krádež, zpronevěra, různé druhy podvodů a další. Oproti snaze pachatelů získat majetek, existuje druhá skupina, které jde především o destrukci cizího majetku. V kontextu s majetkovou kriminalitou ve školách a školských zařízeních jsou běžně páchané protiprávní činy z obou zmíněných skupin. Ve skupině typické pro snahu o obohacení pachatele je rizikem trestná činnost zahrnující příjem kradených věcí, krádeže za použití paklíče, vloupání, loupeže a v neposlední řadě může být rizikem ozbrojená loupež. Z druhé skupiny, která je charakteristická destrukcí a poškozováním majetku, můžeme jmenovat riziko jako je vandalismus vztahující se k budově školy a školského zařízení, osobnímu vlastnictví, bezpečnostním zařízením a zařízením odlišným od zařízení bezpečnostních. Školy a školská zařízení by si dále měly dát pozor na možné riziko žhářství, pokusů o založení požáru a znehodnocování majetku prostřednictvím graffiti.²⁷

²⁶ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Metodický pokyn ministryně MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních [online]. 2016 [cit. 17.1.2023]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/file/38988/>

²⁷ Zveřejnění české technické normy ČSN 73 4400 „Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení“ - Ministerstvo vnitra České republiky. Úvodní strana - Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Copyright © 2021 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 15.1.2023]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zverejneni-ceske-technickenormy-csn-73-4400-prevence-kriminality-rizeni-bezpecnosti-pri-planovani-realizaci-a-uzivani-skol-a-skolskych-zarizeni.aspx>

2.3.3 Ostatní rizika

Rizika, která nezařazujeme do žádné z předchozích kategorií, patří do rizik ostatních. Řadíme sem například riziko falešného poplachu (požární útok, hrozba bombovým útokem), vstup neoprávněných osob do objektu školy, konzumaci drog a obchod s drogami. Problematickým se může stát i neoprávněné nošení zbraní, které nespádají do kategorie střelných zbraní.

Tento výčet rizik ovšem není konečný. Je třeba mít na paměti, že uvedený seznam rizik je vzhledem k specifickým podmínkám jednotlivých škol obecný a jednotlivé školy mohou tížit i další specifická rizika ohrožující chráněné zájmy. Rizika jsou proměnlivá i podle lokalit škol, při řešení této problematiky je nápomocné využití mapy kriminality v dané oblasti, případně z oblastí s podobnými typy škol.²⁸

2.4 Útoky v prostředí škol

Mezi méně časté hrozby, ovšem v některých případech s velmi závažnými dopady, patří útoky v prostředí škol. Jak již bylo zmiňováno v úvodu práce, pozornost na zmíněný druh útoku ovlivnil případ ve Žďáru nad Sázavou roku 2014. 14. října 2014 došlo na zdejší škole k útoku psychicky nemocné ženy, která se v ranních hodinách spolu s příchozími studenty dostala do budovy školy a bez varování zaútočila. Následkem útoku bylo zranění dvou studentů, policejního vyjednávče a usmrcení šestnáctiletého studenta. Na území České republiky se jednalo o první zaznamenaný útok, kdy bylo následkem úmrtí studenta způsobené útočnickem. Právě tato událost způsobila zaměření pozornosti na útoky vnější, tedy na útoky aktivních útočníků a takzvaných šílených střelců.²⁹

²⁸ Zveřejnění české technické normy ČSN 73 4400 „Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení“ - Ministerstvo vnitra České republiky. Úvodní strana – Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Copyright © 2021 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 15.1.2023]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zverejneni-ceske-technickenormy-csn-73-4400-prevence-kriminality-rizeni-bezpecnosti-pri-planovani-realizaci-auzivani-skol-a-skolskych-zarizeni.aspx>

²⁹ SLADKÝ, Libor a Tibor A. BREČKA. Manuál bezpečné školy [online]. 2022 [cit. 2023-02-10]. ISBN 978-80-908515-2-8. Dostupné z: <https://prevencekriminality.cz/wp-content/uploads/2023/01/manual-bezpecne-skoly.pdf>.

Jako stěžejní dokument zabezpečení škol se po incidentu stala Norma ČSN 73 4400 / Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení, která se začala využívat i jako základ bezpečnostních auditů ve školách. Tématu se bude blíže věnovat následující kapitola. Roku 2022 k této normě přibyla metodika pro její aplikaci pod názvem Manuál bezpečné školy.

Z bezpečnostních auditů a seminářů posledních let však vyplynulo, že je nezbytné zaměřit se i na takzvaného „vnitřního nepřítele“. To jsou osoby, které se pravidelně pohybují v prostředí školy. Do skupiny spadají žáci, rodiče, pedagogičtí a nepedagogičtí zaměstnanci. V této souvislosti se zdůrazňuje nutnost věnovat pozornost tématu agrese ze strany rodičů a žáků, neboť tato forma případného nevhodného chování představuje významné bezpečnostní riziko pro školu.³⁰

Potvrzuje se tedy, že názor některých bezpečnostních odborníků, že školy a školská zařízení jsou pouze takzvaným „měkkým cílem“, nebyl zcela správný. Je nutné pečlivě regulovat a kontrolovat možnosti rizik uvnitř zařízení.³¹

2.4.1 Útoky aktivního střelce ve škole

Aktivní střelec je označení pro osobu, která „*usmrtí na jednom místě v jednom plynulém časovém úseku více osob.*“³² Útoky aktivního střelce ve škole nejsou pro Českou republiku typické, přesto by bylo naivní se domnívat, že k tomuto druhu mimořádné události antropogenního charakteru na našem území nemůže dojít. Útok takzvaného aktivního střelce, v policejní terminologii znám pod termínem AMOK, je typem ozbrojeného útoku. Aktivní střelci úmyslně cílí na oblasti s vysokou koncentrací osob na jednom místě. Pachatelé útoku se uchylují k rozmanitým typům zbraní, jako jsou palné a bodné zbraně,

³⁰ Útoků v českých školách přibývá. Asociace bezpečná škola [online]. 2023. [cit. 2023-02-13]. Dostupné z: <https://www.asociacebezpecnaskola.cz/2023/01/24/utoku-v-ceskych-skolach-pribyva/>

³¹ Útoků v českých školách přibývá – Asociace bezpečná škola z.s. In: Asociace bezpečná škola [online]. 2023, 24.1.2023 [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://www.asociacebezpecnaskola.cz/2023/01/24/utoku-v-ceskych-skolach-pribyva/>

³² ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Forenzní psychologie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004. Vysokoškolské učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 80-864-7386-4. S. 158

výbušniny, případně dochází i k využití vozidla. Kromě toho však nejsou ochotni vyjednávat nebo brát rukojmí.³³

Prevence proti aktivním střeleckým útokům v prostředí školy je klíčová pro zajištění bezpečí všech osob nacházejících se ve školním prostředí. Prevence aktivních střeleckých útoků v rámci školy vyžaduje komplexní přístup a úzkou spolupráci všech zainteresovaných stran. Zásadní je zvyšování bezpečnostního povědomí všech, a to včetně studentů a dalšího personálu školy. Všichni by měli být seznámeni s problematikou aktivních střeleckých útoků. Dále je potřeba zavést bezpečnostní režim ve škole, který zahrnuje například monitorování přístupu do budovy nebo instalaci bezpečnostních systémů. Příprava na zátěžové situace a využití krizových plánů je dalším důležitým preventivním krokem.³⁴

2.4.2 Preventivní programy a projekty soustředěné na útoky

Na otázku bezpečnosti a preventivních opatření se Policie České republiky začala více zaměřovat před deseti lety. Vypracovaný program pro příslušníky policie tehdy zahrnoval především taktické a metodické přípravy na útok ozbrojeného útočnicka ve škole. Přestože v České republice nebyly podobné incidenty, jaké postihly Spojené státy americké a jiné evropské státy, zaznamenány, stále se jedná o potencionální riziko pro jakoukoli školu a školské zařízení na území České republiky. Důležitým zjištěním při nácviu zásahů proti ozbrojenému útočnickovi přímo ve školách bylo, že přestože příslušníci policie si byli schopni s problematickou situací poradit, pedagogičtí a nepedagogičtí zaměstnanci školy nebyli s nebezpečím na dostatečné úrovni srozuměni. Školy byly cvičeny k zahájení plošné evakuace v případě, že by došlo ve škole k požáru, pro situace ozbrojeného útočnicka byl ovšem tento krizový plán nesmyslný.

Po tomto zásadním zjištění se začaly vytvářet preventivní vzdělávací projekty, jejichž cílem bylo seznámit zaměstnance škol s problematikou

³³ KOVAŘÍKOVÁ, Miroslava. *Krizové situace ve škole: bezpečnostní problematika ve školní praxi*. Praha: Grada, 2020. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-2731-8. S. 74-75.

³⁴ KOVAŘÍKOVÁ, Miroslava. *Krizové situace ve škole: bezpečnostní problematika ve školní praxi*. Praha: Grada, 2020. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-2731-8. S. 78-79.

a preventivními opatřeními. Jedním z projektů byl projekt s názvem „Postup při mimořádných událostech ve školách a školských zařízeních“. Projekt byl cílen na zaměstnance škol s úkolem prezentovat nejznámější případy útoků ve školách, typologie útočníků a postup, který by v dané krizové situaci měli ideálně využít. Cílem byla taktéž prevence v podobě vodítek vedoucích k identifikaci potencionálně nebezpečné osoby. Relevantními byla dále doporučení systémových a technických opatření pro zamezení možnosti samotného vstupu do objektu.

Situaci v českých školách ovlivnil žďárský incident roku 2014. Po neštěstí došlo k výraznému nárůstu zájmu o vzdělání zaměřené na zmiňovanou problematiku. Odpovědí na situaci bylo inovované školení nazvané „Ozbrojený útočník na škole“, které rozšířilo předchozí informace a zahrnulo aktuální poznatky. V roce 2015 byl preventivní projekt rozšířen po celé zemi.

Rok 2016 byl pro preventivní opatření velmi významný, neboť v daném roce vznikla významná norma pro situační prevenci, Česká státní norma ČSN 73 4400. Stejný rok vznikla Asociace bezpečná škola z.s. a v roce následujícím edukativní projekt Utíkej, schovej se, bojuj!³⁵

Asociace bezpečná škola napomáhá školám a školským zařízením v řešení bezpečnostní problematiky. Školám a školským zařízením asociace nabízí spolupráci, která je orientována na odbornou pomoc a vedení v otázkách bezpečnosti měkkých cílů.³⁶ Nabízí školení a semináře provozované experty v oblastech zabývajících se elektronickými a zámkovými systémy škol, účastníky ale proškolí i v otázkách legislativy nebo například psychologie.³⁷

³⁵ PENC, Ondřej. Bezpečnost na školách. Policie České republiky [online]. 2022 [cit. 2023-02-14]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/bezpecnost-na-skolach.aspx>

³⁶ Poslání Asociace bezpečná škola. Asociace bezpečná škola [online]. [cit. 2023-02-14]. Dostupné z: <https://www.asociacebezpecnaskola.cz/poslani-asociace/>

³⁷ Školení a semináře. Asociace bezpečná škola [online]. [cit. 2023-02-14]. Dostupné z: <https://www.asociacebezpecnaskola.cz/skoleni-a-seminare/>

2.4.3 Příklady útoků v České republice

Tato podkapitola poukazuje na to, proč je potřeba kvalitního zabezpečení škol. Přestože se školy častěji potýkají s jinými problémy, než jsou útoky v objektech škol, i takové případy se na našem území odehrály.

2003 – Hradec Králové

Jelikož je aplikační část bakalářské práce primárně zaměřena na zabezpečení a prevenci škol v Hradci Králové, jako první bych připomněla útok uskutečněný právě v tomto městě. V prosinci roku 2003 došlo na hradecké univerzitě k útoku studenta sociologie na pedagoga Univerzity Hradec Králové. Student univerzity ke svému útoku využil baseballovou pálku, se kterou na pedagoga zaútočil přímo v kabinetu. Student pedagogovi způsobil bolestivé podlitiny na těle a tržnou ránu na hlavě. Po vyšetřování činu se došlo k závěru, že student při útoku jednal v nepřičetnosti.³⁸

2004 - Svitavy

První útok na našem území, který měl za následek smrt pedagoga, se odehrál roku 2004 ve Svitavách. Začátkem roku 2004 došlo k napadení učitele šestnáctiletým studentem učiliště. K útoku došlo při vyučování poté, co ho pedagog požádal, aby se přesunul na jiné místo. Student východočeského učiliště ho vzápětí napadl nožem a způsobil mu zranění takového rozsahu, že po převozu do nemocnice zemřel.³⁹

2009 – Nový Bydžov

Příkladem významnosti preventivních opatření je případ z Nového Bydžova. V březnu 2009 byl zadržen student královéhradeckého gymnázia, který měl podle policistů z Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu plánovat

³⁸ Student byl při útoku pálkou nepřičetný. IDnes.cz [online]. 2004 [cit. 2023-01-30]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/student-byl-pri-utoku-palkou-nepricetny.A040213_153426_krimi_lkr

³⁹ CAMERON, Rob. Teacher stabbed to death by 16-year-old student in Svitavy. Radio Prague International [online]. 2004 [cit. 2023-01-30]. Dostupné z: <https://english.radio.cz/teacher-stabbed-death-16-year-old-student-svitavy-8083911>

bombový útok. Bombový útok měl být směřován na gymnázium s následnou sebevraždou samotného studenta.⁴⁰

2011 - Chomutov

K velice specifickému útoku došlo v září 2011 na gymnáziu v Chomutově. Útočníkem byl zdejší student prvního ročníku, který k napadení použil spolu s paličkou na maso i nůž. Incident probíhal na chodbě školy, kde student ohrožoval sekretářku a účetní školy. Během útoku se student choval velmi nebezpečně, vykřikoval nesouvislé věty, včetně toho, že je terorista. Při incidentu zakročil ředitel se školníkem, kteří agresivního studenta zpacifikovali. Sekretářka byla převezena s drobnými ranami na hlavě do nemocnice.⁴¹

2014 - Žďár nad Sázavou

Jedním z nejzávažnějších případů, kdy došlo k usmrcení studenta, se odehrál v prostorech Střední školy obchodní a služeb ve Žďáru nad Sázavou.

Tato tragická událost se udála 14. října 2014. Šestadvacetiletá žena, která byla pachatelkou činu, vešla do školy v ranních hodinách společně se studenty školy, kterým začínaly vyučovací hodiny. S sebou si vzala repliku vojenského nože a pepřový sprej.

Po příchodu do školy zaútočila na náhodnou kolemjdoucí studentku školy, kterou svým útokem poranila v oblasti rukou. Situace si všiml studentčin spolužák, který se své spolužačky zastal. To bylo podnětem pro další útok šestadvacetileté ženy, která na studenta zaútočila, bodla ho nožem do hrudníku a způsobila mu tak smrtelná poranění, kterým chlapec následně podlehl. Tím její útok nekončil. Žena si vzápětí vybrala jako cíl svého útoku jinou studentku, kterou bodla drženým nožem do břicha a poté ji začala držet jako svou rukojmí. Během celého útoku pachatelka nejednou pronesla, že si přeje, aby byla na místo zavolána zásahová jednotka, která by ji zastřelila. Po příjezdu policie byl zraněn i policejní vyjednaváč,

⁴⁰ BEDNÁŘ, Jiří a Petr NOVÝ. Mladík plánoval bombový útok ve škole na Královéhradecku. Novinky.cz [online]. 2009 [cit. 2023-01-30]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/krimi-mladik-planoval-bombovy-utok-ve-skole-na-kralovehradecku-40222389>

⁴¹ KŮS, Ondřej. Jsem terorista, zakřičel žák a napadl sekretářku gymnázia paličkou. IDnes.cz [online]. 2011 [cit. 2023-01-31]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/jsem-terorista-zakricel-zak-a-napadl-sekretarku-gymnazia-palickou.A110926_1657970_liberec-zpravy_oks

kterému se svým počínáním podařilo vyjednat ošetření studentky držené jako rukojmí. Vyjednaváč toho docílil tak, že se s drženou studentkou vyměnil, čímž dívce zachránil život.

Útočníci se podařilo zajistit policistům Jednotky pro ochranu jaderné elektrárny Dukovany za využití elektrického paralyzéro. Po spáchání činu se pozornost zaměřila na studenty a další osoby přítomné v době spáchání této mimořádně tragické události. S těmi komunikovali policejní psychologové a policisté patřící do týmu krizové intervence Krajského ředitelství policie kraje Vysočina.

Podle pozdějších informací vyplynulo, že to nebyl její první útok v prostorech školy. Dva roky před zmiňovaným útokem vnikla do školy v Havířově-Šumbarku, kde si vzala jako rukojmí sedmiletou dívku a způsobila těžké zranění zaměstnankyni školy, která se mladou školačku snažila ochránit.⁴²

2022 - Praha

Poslední útok, který měl za následek úmrtí osoby, se odehrál v březnu 2022 v jednom z pražských učilišť. Pachatelem činu byl devatenáctiletý student, který během dopolední přestávky napadl mačetou svého učitele a následně z místa činu uprchl. Cílem útoku byl učňův pedagog, který vyučoval předměty, u kterých se studentovi v předešlém období výrazně zhoršil prospěch. I přes veškerou snahu přivolané záchranné služby se nepodařilo život pedagoga zachránit.⁴³

⁴² Žena byla obviněna z vraždy a braní rukojmích. Policie České republiky [online]. 2014 [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/zena-byla-obvinena-z-vrazdy-a-brani-rukojmich.aspx>

⁴³ Student zabil v Praze učitele mačetou. Policie útočníka dopadla. Deník.cz [online]. 2022 [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/krimi/policie-maceta-utok-ucitel-praha-stredni-skola.html>

3 Zabezpečení škol a školských zařízení

Přístup škol k bezpečnostním rizikům je v rámci České republiky velmi rozmanitý. Některé školy přistupují k zabezpečení velmi pasivně a přikládají oblasti bezpečnosti nízkou relevanci. Jiné školy se problematikou zabývají aktivněji a vydávají se cestou tuto problematiku řešit. Jedním z důvodů různorodosti přístupů je fakt, že na území České republiky nebyla zavedena žádná jednotná pravidla.⁴⁴

3.1 Specifika ochrany škol a školských zařízení

Školy se s ohledem na své specifické vlastnosti řadí mezi takzvané „měkké cíle“. To jsou místa, kde je vysoká koncentrace osob, ale nízká úroveň ochrany proti násilným útokům. V oblasti školských zařízení se mohou vyskytovat nejen útoky podněcované ideologickými názory, ale také projevy a útoky žáků, bývalých žáků, rodičů, dalších osob, u kterých mohou být motivace páchaní útoku zcela rozdílné. Tato zařízení jsou specifickým cílem, a útoky na ně jsou vnímány jako jedny z nejzávažnějších. Vysoká závažnost útoku je odůvodňována vysokou zranitelností dětí a svou zcela nevyčíslitelnou hodnotou.

Ovšem oproti místům, jako jsou obchodní centra nebo vlaková nádraží, mají školy značnou výhodu v tom, že skladba osob na půdě školy je jasně stanovena. Ve škole se pohybují žáci, pedagogové a další zaměstnanci. To znamená, že se dá kontrolovat a rozpoznat pohyb neznámých jedinců v prostorech školy. Přesto z vypracovaných auditů školských zařízení vyplývá, že na řadě škol není kontrolovaný pohyb osob v areálu školy. Pokud by hrozilo nebezpečí ze strany osoby, která se ve škole pohybuje a je s ostatními v každodenním kontaktu, lze v určitých případech včasné rozpoznat změny chování, které by mohlo způsobit riziko pro ostatní osoby, a případně zakročit a situaci začít preventivně řešit.

⁴⁴ SLADKÝ, Libor a Tibor A. BREČKA a kol. Manuál bezpečné školy [online]. 2022 [cit. 2023-02-10]. ISBN 978-80-908515-2-8. Dostupné z: <https://prevencekriminality.cz/wp-content/uploads/2023/01/manual-bezpecne-skoly.pdf>.

Ačkoli možné hrozby a rizika pro školy jsou mezi těmito institucemi podobné až téměř identické, každá škola je unikátní svým umístěním, stavebním provedením, izolovaností či propojením s komerčními subjekty, ale také samotným složením žáků a zaměstnanců školy. Školy a školská zařízení mají své originální zavedené řady a pravidla. Toto a spousta dalších faktorů jsou informace, které je nutné zohlednit při preventivním zabezpečování objektu.⁴⁵

3.2 Právní normy a metodické dokumenty upravující zabezpečení škol

V současnosti nemáme právní předpis, ve kterém by byly veřejnosti přístupné zásadní informace o bezpečnosti škol a školských zařízení na jednom místě.⁴⁶ V českém právním řádu je bezpečnost žáků a pracovníků na školách zakotvena v několika zákonech. Ústava ČR a Listina základních práv a svobod (dále jen „LZPS“) jsou zákony s nejvyšší právní mocí. Dalšími jsou zákony více zaměřené na bezpečnostní problematiku studentů a žáků základních a středních škol. Mezi ně řadíme „Školský zákon“ spolu s dalšími vyhláškami, Zákon o požární ochraně, Krizový zákon a další. Kromě zákonů jsou k dispozici i podpůrné metodické pokyny a doporučení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k bezpečnostním tématům. Tématu bezpečnosti se věnuje například Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. MSMT-21149/2016). Ten je především zaměřen na školy zřizované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, pro ostatní školy jsou obsaženy informace pouhým doporučením. Zásadní je dále Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dítěte a mládeže (č. j. MSMT-21291/2010-28).

⁴⁵ SLADKÝ, Libor a Tibor A. BREČKA a kol. Manuál bezpečné školy [online]. 2022 [cit. 2023-02-10]. ISBN 978-80-908515-2-8. Dostupné z: <https://prevencekriminality.cz/wp-content/uploads/2023/01/manual-bezpecne-skoly.pdf>.

⁴⁶ KOVAŘÍKOVÁ, Miroslava. Krizové situace ve škole: bezpečnostní problematika ve školní praxi. Praha: Grada, 2020. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-2731-8. S. 30.

Je tedy patrné, že výčet všech právních norem a metodických pokynů doporučení by byl rozsáhlý. Následující podkapitoly proto budou zaměřeny na zásadní dokumenty z oblasti bezpečnosti škol.⁴⁷

3.2.1 Školský zákon

Základním zákonem uplatňovaným v oblasti škol a školských zařízení je nesporně zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon). Školský zákon rozebírá vzdělávání ve školách pro předškolní, základní, střední, vyšší odborné vzdělávání a některá jiná vzdělávání, stanovuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob při vzdělávání a působnost orgánů ve výkonu státní správy a samosprávy ve školství.⁴⁸

Paragraf 29 školského zákona je bezprostředně věnován bezpečnosti a ochraně zdraví na území škol a školských zařízení. Jak je zmiňováno na začátku paragrafu 29 v prvním odstavci: *„Školy a školská zařízení jsou při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb povinny přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí, žáků a studentů a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů.“*⁴⁹

Další odstavec paragrafu 29 udává povinnost školám a školským zařízením zajistit bezpečnost a ochranu zdraví dětí a studentů, a to nejen během samotného vzdělávání, ale i v činnostech se vzděláváním souvisejících a během poskytování studentských služeb. Zákon ustanovuje potřebu poskytování nezbytných informací studentům a žákům, které vedou k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví. K vydávání vyhlášek, která stanovují opatření k ochraně bezpečnosti a zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních během

⁴⁷ KOVAŘÍKOVÁ, Miroslava. *Krizové situace ve škole: bezpečnostní problematika ve školní praxi*. Praha: Grada, 2020. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-2731-8. S. 29-33.

⁴⁸ § 1, zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání

⁴⁹ § 29 odst. 1, zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání

vzdělávání a v souvisejících činnostech, má pravomoc Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.⁵⁰

Úrazy dětí, žáků a studentů mají škola a školská zařízení povinnost uvádět v evidenci. Záznam o úrazu se po vyhotovení zasílá stanoveným orgánům a institucím.⁵¹

Za zmínku současně stojí i následující paragraf 30, který rozebírá povinnost ředitele školy vydávat školní řád a vnitřní řád školy, který má upravovat zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a studentů tak, aby byli ochráněni před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství a násilí.⁵²

3.2.2 Minimální standard bezpečnosti

Metodické doporučení k bezpečnosti dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních – Minimální standard bezpečnosti je jedním z metodických doporučení vydaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Metodické doporučení zahrnuje opatření v prostorové, organizačně– technické, personální a dokumentační oblasti.

Minimální standard bezpečnosti je vnímán ve třech rovinách. Ve zjednodušeném podání lze tyto tři roviny rozdělit na rovinu prevence, reakce a analýzy.

Do první roviny zahrnujeme preventivní předcházení mimořádným událostem za využití technických opatření, poučení zaměstnanců a žáků, přehled o cizích osobách v objektu a další.

⁵⁰ § 29 odst. 2, zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšší odborném a jiném vzdělávání

⁵¹ § 29 odst. 3, zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšší odborném a jiném vzdělávání

⁵² § 30 odst. 1, zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšší odborném a jiném vzdělávání

Druhá rovina se zabývá účinnou a efektivní reakcí na mimořádnou událost ve chvíli, kdy nastane. V daný moment se zájem v oblasti bezpečnosti přesune primárně k řešení omezení škod na životech a zdraví zaměstnanců a žáků.

Poslední rovinou je vyhodnocení mimořádné události a následné vyvození opatření vhodných k předcházení událostí stejného charakteru i v budoucnu. Při zajišťování bezpečnosti žáků je třeba zohlednit i jejich psychickou pohodu a komfort, a proto by aplikací doporučení k zajištění fyzické bezpečnosti nemělo být ohroženo psychické bezpečí a komfort žáků.⁵³

3.2.3 Česká technická norma ČSN 73 4400

ČSN 73 4400 je normou, která stanovuje požadavky na bezpečnost budov a zařízení ve školách a ochranu proti požáru. Tento dokument upřesňuje podobu již zmíněného „minimálního standardu bezpečnosti.“ Jejím cílem je zajistit, aby školy a školská zařízení byla bezpečná pro výuku a pobyt žáků a zaměstnanců, tedy snaha eliminovat, ideálně plně znesnadnit, vstupu neoprávněných osob do prostorů školy. Velké množství protiprávních činů na školách se děje z důvodu snadného vstupu do objektů či areálů a tím naplnění možného útoku na jeden z tzv. „měkkých cílů“. Dále může dojít k situacím, kdy pachatel dokáže využít nedostatečného osvětlení školy, nevhodnosti architektonických úprav a stavebních řešení prostorů budovy a okolního terénu. I s těmito eventuálními situacemi Česká technická norma pracuje. Na vypracování ČSN 73 4400 se podílela Technická normalizační komise TNK 148 za výpomoci ze strany odborníků z Ministerstva vnitra ČR a dalších členů Poradního sboru ministra vnitra pro situační prevenci kriminality.

Účelem této normy je preventivně řídit bezpečnostní rizika, ke kterým může ve školách dojít a poskytnout zásady a návrhy napomáhající snížení rizika kriminality a antisociálního chování. Za stěžejní cíl je považován návrh a implementace bezpečnostních opatření na základě řízení rizik ve školách.⁵⁴

⁵³ Metodický doporučení k bezpečnosti dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních – Minimální standard bezpečnosti, č.j.: MSMT-1981/2015-1

⁵⁴ Zveřejnění české technické normy ČSN 73 4400 „Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení“ - Ministerstvo

Vymahatelnost ČSN 73 4400 je v současné době složitá. Situace by se změnila ve chvíli, kdy by byla například součástí prováděcí vyhlášky školského zákona.⁵⁵

ČSN 73 4400 uvádí opatření k zajištění bezpečnosti škol, kam řadí zajištění bezpečnosti perimetru, pláště budovy, vnitřního uspořádání budovy či například technickou ochranu.

Plánování výstavby

U projektů pro výstavbu, rekonstrukci či adaptaci stávajících budov je klíčová analýza možných typů antisociálního chování a kriminality. Na základě zjištěných informací by mělo dojít k zajištění správného rozvržení a využití prostředí školy, což má za výsledek redukci příležitostí ke spáchání protiprávního jednání. Doporučuje se zaměřit na faktory jako jsou volba pozemku, přizpůsobování bezpečnostních opatření v závislosti na problémovosti lokality, indexu kriminality lokality v současném období, ale i na základě prognóz indexu do budoucna a další.⁵⁶

Perimetr⁵⁷

Zabezpečení pomocí plotu a jiných účinných zábran napomáhá jasně definovat hranici mezi prostory školy a vnějším prostředím. Zároveň usměrňuje přístup do školy na jasně daných místech k tomu určenými vchody. Stavebními prvky ohraničení zpomaluje či zcela znesnadňuje vniknutí do prostorů školy. U oplocení a bariér by se neměly vyskytovat prvky usnadňující přeлезení, tedy stromy, nízké budovy a jiné. Doplňkem či alternativou k bezpečnostnímu

vnitřní České republiky. Úvodní strana - Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Copyright © 2021 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 15.1.2023]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zverejneni-ceske-technickenormy-csn-73-4400-prevence-kriminality-rizeni-bezpecnosti-pri-planovani-realizaci-a-uzivani-skol-a-skolskych-zarizeni.aspx>

⁵⁵ Úskalí aplikace normy ČSN 73 4400. [online]. [cit. 2023-3-10]. Dostupné z: <https://www.asociacebezpecnaskola.cz/wp-content/uploads/2022/09/Ukazka-45-48.pdf>

⁵⁶ Zveřejnění české technické normy ČSN 73 4400 „Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení“ - Ministerstvo vnitra České republiky. Úvodní strana – Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Copyright © 2021 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 15.1.2023]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zverejneni-ceske-technickenormy-csn-73-4400-prevence-kriminality-rizeni-bezpecnosti-pri-planovani-realizaci-a-uzivani-skol-a-skolskych-zarizeni.aspx>

⁵⁷ V tomto případě je perimetrem myšlen prostor v blízkosti školy.

oplocení, je možné zvolit ochranný živý plot. Vchody a vjezdy do areálu by měly být redukovány na co nejnižší počet z důvodu zajištění kontroly příchozích do areálu. U vstupních prostorů rozsáhlých areálů se navrhuje instalace vrátnice či recepce. V ostatních případech mohou zaměstnanci školy a bezpečnostní profesionálové strážit vstupy do školy a ovládat systém vstupní kontroly.

Zlepšení osvětlení budov a přístupových komunikací ke školám a školským zařízením v kombinaci s kamerovým systémem zvyšuje pravděpodobnost objevení případných pachatelů trestného jednání. Řádné osvětlení budov a přístupových cest, spojené s kamerovým systémem a úpravami terénu, redukuje možnost vniku nepovolaných osob do objektu na minimum.

Pozornost by neměla uniknout problematickým místům areálu školy, kde se žáci schází. V mnohých případech se zde žáci dopouští chování, které není v souladu se školním řádem. Šikana a jiná riziková jednání se odehrávají v těchto prostorech většinou z důvodu špatné viditelnosti z prostorů budovy školy. Je klíčové omezit existenci míst, na které není přímý výhled. Nápravná opatření, která by měla být přijata, zahrnují odstranění stavby, snížení živých plotů nebo odstranění vegetace bránící v dohledu nad místem.⁵⁸

Plášť budovy

Plášť budovy by měl být konstruován tak, aby obsahoval co nejmenší počet prvků, které by mohly být zneužity. Měl by tedy minimalizovat příležitosti pro úkryt a neoprávněný přístup k oknům a střechám budovy. Zároveň by zabezpečovací prvky neměly bránit běžné činnosti

Plášť budovy by měl mít co nejmenší počet prvků nápomocných k neoprávněnému vstupu na střechu objektu. Znesnadnit vstup na střechy lze

⁵⁸ Zveřejnění české technické normy ČSN 73 4400 „Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení“ - Ministerstvo vnitra České republiky. Úvodní strana - Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Copyright © 2021 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 15.1.2023]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zverejneni-ceske-technickenormy-csn-73-4400-prevence-kriminality-rizeni-bezpecnosti-pri-planovani-realizaci-a-uzivani-skol-a-skolskych-zarizeni.aspx>

využitím okapů, které nemohou posloužit ke šplhání. Variantami pro ochranu svodů okapů jsou ostnaté prstence nebo nátěr znemožňující šplhání.

Aby byla zajištěna kvalitní ochrana pláště budovy, je důležité zajistit adekvátní zabezpečení oken a dveří. Zabezpečení oken je přizpůsobeno umístění a úrovni rizika v dané lokalitě. V případě umístění budovy v rizikové lokalitě, u prostorů, které neslouží ke vzdělávání nebo s ním nesouvisejí, mohou být k ochraně majetku použity ocelové okenice nebo mříže certifikované dle příslušných norem. Obecně se u oken doporučuje instalovat omezovače otevření na okna. Střešní okna mohou být vylepšena bezpečnostními opatřeními, jako jsou mříže a magnetické kontakty. Základní požadavek v těchto případech je schopnost detekovat vniknutí prostřednictvím těchto typů oken. Dveře by měly být zabezpečené v závislosti na umístění v areálu školy.

Hlavní vchod do budovy by měl být v ideálním případě pouze jeden. Možností bezpečnostního opatření vstupních dveří je umístění elektrického zámku, dálkově ovládaného z recepce nebo z kanceláře. V prostorech, kde nemá osoba ovládající vstup do budovy přímý výhled, je nutností vybavit školu kamerovým systémem nebo videotelefonem.

Pokud má objekt u vchodu zřízenou recepci, okolí by mělo být přizpůsobeno tak, aby mohl zaměstnanec z prostoru recepce dohlížet na okolní prostor. Podle technické normy by měla být recepce umístěna vedle bezpečného místa, kam může pracovník v případě nouze uniknout a zároveň vybavena tísňovým tlačítkem pro přivolání pomoci, je-li zaměstnanec konfrontován s agresivním návštěvníkem.⁵⁹

Technická ochrana

Fyzická ochrana objektů, jako jsou školy, se skládá z několika subsystémů, z nichž základní je technická ochrana. Ta se provádí pomocí kombinace

⁵⁹ Zveřejnění české technické normy ČSN 73 4400 „Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení“ - Ministerstvo vnitra České republiky. Úvodní strana - Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Copyright © 2021 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 15.1.2023]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zverejneni-ceske-technickenormy-csn-73-4400-prevence-kriminality-rizeni-bezpecnosti-pri-planovani-realizaci-auzivani-skol-a-skolskych-zarizeni.aspx>

mechanických a elektronických prostředků, které slouží k ochraně hranice areálů a perimetru objektu na straně jedné a vnitřních prostor na straně druhé. Mezi technická opatření se řadí systém technické ochrany (STO).

Systém technické ochrany tvoří:

- mechanické zábranné prostředky, systém generálního a hlavního klíče
- poplachové systémy
- speciální systémy
- nouzové zvukové systémy a hlasové výstražné zařízení
- bezpečností a nouzové osvětlení ⁶⁰

Režimová opatření

Soubor interních závazných a přesně specifikovaných definovaných pokynů, příkazů, omezení a postupů, sloužících ke konstituování a implementaci bezpečnostních opatření, označujeme jako režimová opatření. V režimových opatřeních jsou obsaženy režimy týkající se vstupu a výstupu osob, činností pracovníků školy, režimy vjezdu a výjezdu motorových vozidel, opatření a postupy pro mimořádné situace a další. ⁶¹

Fyzická ostraha

Technická norma ČSN 73 4400 klade důraz na potřebu fyzické ochrany budov a zařízení, a tím i na bezpečnost žáků a zaměstnanců. Fyzická ochrana může být zajištěna interními zaměstnanci školy nebo prostřednictvím externího poskytovatele bezpečnostních služeb. Pro ochranu objektů školy by měly být využity metody fyzické ochrany zahrnující mobilní hlídku, místní výkon na pevných nebo pohyblivých stanovištích obchůzkou a dálkový dohled prostřednictvím DPPC ⁶². Zaměstnanci fyzické ochrany se primárně zabývají kontrolou vstupů, výstupů

⁶⁰ Zveřejnění české technické normy ČSN 73 4400 „Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení“ - Ministerstvo vnitra České republiky. Úvodní strana - Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Copyright © 2021 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 15.1.2023]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zverejneni-ceske-technickenormy-csn-73-4400-prevence-kriminality-rizeni-bezpecnosti-pri-planovani-realizaci-auzivani-skol-a-skolskych-zarizeni.aspx>

⁶¹ Tamtéž.

⁶² Význam slova: Dohledové a poplachové přijímací centrum

osob a vjezdů, výjezdů vozidel. V rámci fyzické ostrahy mají mimo jiné za úkol provádět kontrolní obchůzkovou činnost po určených trasách a v předem stanovených intervalech, identifikovat mimořádné situace. Fyzická ostraha by měla být natolik funkční, aby byla schopná efektivně zakročit a neumožnit pachateli proniknout a ohrozit život, zdraví nebo majetek.⁶³

Analýza zranitelnosti				
Stěžejní parametry	Lokalita	Perimetr a objekt	Provoz objektu	Stav zabezpečení
Sledované parametry	Lokalita	Přehlednost	Přítomnost	Konstrukce
	Sousedství	Přístup		Střecha
	Přítomnost v lokalitě	Oplocení		Dveře
		Osvětlení		Okna
		Vjezd		Zabezpečení
				Kontrola vstupu
				Kontrola vjezdu
				Úroveň dohledu
				Kamerový systém

Tabulka 1: Vymezení stěžejních a sledovaných parametrů. Zdroj: ČSN 73 4400

⁶³ Zveřejnění české technické normy ČSN 73 4400 „Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení“ - Ministerstvo vnitra České republiky. Úvodní strana - Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Copyright © 2021 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 15.1.2023]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zverejneni-ceske-technickenormy-csn-73-4400-prevence-kriminality-rizeni-bezpecnosti-pri-planovani-realizaci-a-uzivani-skol-a-skolskych-zarizeni.aspx>

4 Výzkumné šetření

Poslední kapitola bakalářské práce je věnována výzkumnému šetření. Cílem výzkumného šetření je zjistit úroveň zabezpečení škol a školských zařízení, jakožto měkkých cílů, v Hradci Králové, s důrazem na zabezpečení vstupů.

Hradec Králové není městem s enormně vysokým indexem kriminality, ovšem jsou zde problematické oblasti. Město se na ně zaměřuje působením komunitních center a za pomoci bezpečnostních prostředků. Hradec Králové si stanovil jako prioritu podporu Školského poradenského pracoviště Mozaika, které provádí diagnostiku rizikových třídních kolektivů a následně poskytuje sekundární či terciární prevenci rizikovým jedincům a třídním kolektivům. Oblast situační prevence na úrovni města, která zásadně ovlivňuje i samotné školy a školská zařízení v Hradci Králové, se realizuje za pomoci kamerových a dohlížecích systémů. Město se dále zaměřuje na osvětlení, oplocení rizikových míst a další ochranné prvky pro zvýšení bezpečnosti.⁶⁴

4.1 Použitá metoda

Pro zjištění výsledků šetření bylo využito výzkumné metody formou dotazníku. Dotazník byl vytvořen na online platformě Survio.cz. Zvolení online platformy bylo hlavně z důvodu časové náročnosti osobního setkání s každým z možných respondentů a možnost využití dalších nástrojů pro porovnávání odpovědí, které platforma Survio.cz nabízí.

Respondenty výzkumného šetření byly školy a školská zařízení v Hradci Králové. Dotazníky byly rozeslány na kontaktní e-mailové adresy, které uvádí na svých webových stránkách. Jednalo se o kontakty na ředitele školy, zástupce školy nebo na obecný kontaktní e-mail, který byl uveden pro komunikaci s danou školou či školským zařízením na svých webových stránkách. Celkem bylo kontaktováno 63 škol a školských zařízení v Hradci Králové.

⁶⁴ SVÁTEK, Jiří and VEDLICH, Jindřich. Bezpečnost na území města Hradce králové - Security in the city of Hradec Králové. [online]. 2013 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/54595/Svatek_Vedlich_BezpecnostUzemiMesta_2013.pdf?sequence=1

4.2 Okruhy výzkumných otázek

Dotazník se skládal z šestnácti otázek. Úplné znění dotazníku bude k nalezení v příloze práce.⁶⁵

Identifikační otázky

Aby bylo zřejmé, jaké typy škol a školských zařízení se dotazníkového šetření zúčastnily, bylo zapotřebí do dotazníku včlenit dotazy, které by tyto informace zjišťovaly. Každá škola a školské zařízení má jiné množství žáků a studentů, od čehož se může zásadně odlišovat velikost zařízení. Dále zajišťuje vzdělání osobám rozdílného věku, což může mít za vliv rozdíly v rizikových jednáních a potřebných preventivních opatřeních.

K identifikaci škol a školských zařízení byly proto vloženy čtyři dotazy, které o respondentech zjišťovaly bližší informace. Respondent zde upřesňoval typ zařízení a počet žáků zapsaných žáků do pravidelné docházky. Z důvodu, aby nedošlo k více odpovědím ze strany jedné školy, což by způsobilo zkreslení výsledků výzkumného šetření, byl do dotazníku zařazen fakultativní dotaz, v rámci kterého škola měla možnost napsat svůj název. Čtvrtá a zároveň poslední identifikační otázka se ptala na zřizovatele objektu. Identifikační otázky mají pro šetření svůj význam, protože mohou vysvětlovat odpovědi na otázky týkající se zabezpečení objektu v závislosti na jeho velikosti či typu školy.

Zabezpečení vstupu

Hlavním cílem výzkumného šetření bylo zjistit, jak kvalitně zabezpečené mají objekty vstupy na pozemek a do budovy, šlo tedy primárně o zabezpečení škol a školských zařízení před rizikem vstupu neoprávněných osob. Otázek z této oblasti bylo v dotazníkovém šetření šest. Jednalo se o dotaz mířený na to, zda má objekt zřízen oplocení. Následně jsem vložila dva dotazy týkající se na zabezpečení hlavního vchodu technickými a personálními bezpečnostními opatřeními. Technickému a personálnímu zabezpečení jsem se věnovala i u vedlejších vstupů do budovy, protože i to může být potencionálním rizikem. U těchto otázek byla poskytnuta nabídka možných odpovědí. Pro případ, že by

⁶⁵ Příloha č. 1: Dotazníkové šetření

byla odpověď respondenta odlišná od nabízených možností, mohli využít odpovědi „jiné“. Poslední otázka („Pokud je plánovaný nový druh zabezpečení, o jaký druh se jedná?“) vyžadovala textovou odpověď a byla dotazem spíše doplňujícím k otázkám předchozím. Včleněna byla z důvodu, aby bylo v případných nedostacích v zabezpečení zjištěno, zda je v plánu nedostatek v blízké budoucnosti odstranit nebo žádná úprava v zabezpečení proti vniknutí neoprávněných osob v budoucnu není zamýšlena.

Subjektivní vnímání rizik z pohledu vedení školy a školského zařízení

V dalším okruhu otázek jsme byly zjišťovány názory osob ve vedení škol v otázkách rizik a bezpečnosti objektu. Informace byly zjišťovány otázkou číslo 7: „Jaký je Váš subjektivní pocit bezpečí v budově školy, školského zařízení?“, otázkou číslo 8: „Kdo je podle Vás větším rizikem pro školy, školská zařízení? Pachatel, který má do školy, školského zařízení běžný přístup nebo pachatel z vnějšího prostředí bez běžného přístupu do objektu?“ a otázkou číslo 9: „Jaká jsou podle Vás největší rizika ve škole, školském zařízení?“ Na otázku číslo 7 respondenti odpovídali za využití sémantického diferenciálu, kdy při pocitu maximálního bezpečí označili bod 3, naopak při pocitu nebezpečí označili bod -3. Je důležité brát v potaz fakt, že dotaz byl pokládán osobám z vedení školy, nikoliv studentům škol, kteří mohou vnímat bezpečnostní situaci ve škole velmi odlišně. Je to dané rozličně tráveným časem na půdě školy a okruhem osob, se kterými jsou v kontaktu. Vedení školy je na druhé straně schopno poskytnout přesnější odhady rizik díky zkušenostem s bezpečnostní problematikou, právě proto byl zvolen tento okruh respondentů.

Kamerový dohled v objektu

V dotazníku byly zahrnuty dva dotazy na kamerové systémy. První dotaz zjišťoval, zda je v objektu funkční kamerový systém. Pokud respondent zvolil odpověď „ano“, na dotaz následovala doplňující otázka. V ní respondent svými slovy upřesnil, kde se kamerový systém v objektu nachází. Cílem bylo zjistit, jaké procento zúčastněných škol kamerové systémy využívá a případně v jakých prostorech jsou případně umístěny. Dle míst, kde se kamery nachází lze odvodit, že se jedná o rizikové místo v objektu.

Preventivní projekty a programy

Poslední blok se skládal z jedné otázky, kde jsem se ptala se na to, jakých preventivních projektů a programů byla v posledním období škola nebo školské zařízení součástí. Jedná se pouze o doplňující otázku, která poukazuje na to, co se jednotlivé školy v preventivních opatřeních primárně zaměřují a v čem tedy spatřují potenciální riziko.

Dotazník byl zakončen otázkou, která sloužila k upřesnění uvedených odpovědí na předchozí otázky, aby byly odpovědi směřovatější.

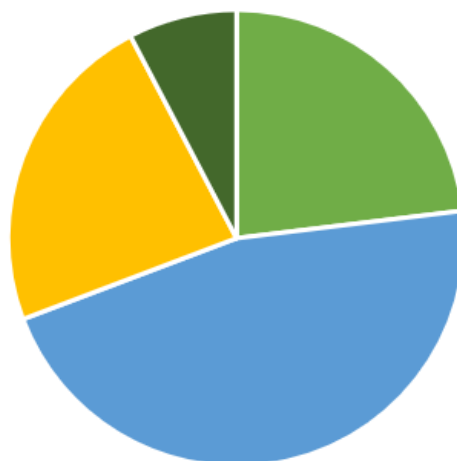
4.3 Výsledky výzkumného šetření

Vyhodnocení identifikačních otázek

Dotazník vyplnilo třináct škol a školských zařízení, což je 20,6 procenta ze všech kontaktovaných škol a školských zařízení. Toto procento vyplněných dotazníků je odpovídající, neboť je třeba přihlížet k faktu, že vyplnění dotazníku bylo dobrovolné.

Svůj název v dotazníku zmínilo deset škol ze třinácti. Z odpovědí tří zbývajících škol, které v dotazníku nevyplnily svůj název, je zřejmé, že tyto odpovědi nebyly odeslány dalším pracovníkem školy, která svůj název v dotazníku uvedla. Skutečnost byla zjištěna díky vysoce odlišným odpovědím, které jednotliví respondenti uvedli. Všech třináct odpovědí bylo tedy uznáno relevantními pro vyhodnocení výzkumného šetření.

Data týkající se otázky, o jaký typ školy se jedná, poskytla údaj, že šest odpovědí přišlo ze základních škol, tři byly vyplněny vedením středních škol, mateřské školy reprezentovaly tři ze třinácti získaných odpovědí a základní umělecké školy jednu.

■ mateřská škola ■ základní škola ■ střední škola ■ ZUŠ

Grafické znázornění 1: Zastoupení zúčastněných škol ve výzkumném šetření

Dalším zjištěním bylo, že majoritně objekt zřizovala obec nebo svazek obcí, bylo tomu tak v osmi případech. Ve čtyřech odpovědích respondenti uvedli jako svého zřizovatele kraj. V jednom případě bylo zřizovatelem Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.⁶⁶ Je tedy důležité brát v potaz, že žádný z respondentů nebyl z vedení soukromé či církevní školy.

V otázce velikosti školy bylo hlavním úkolem dotazu přiblížit, pro jak velkou skupinu dětí, žáků či studentů jsou objekty zabezpečeny. V pěti případech se jednalo o velké školy s přesahem pět seti žáků. Ve čtyřech případech školu navštěvovalo dvě stě až pět set žáků. Čtyři zařízení byla navštěvována malým počtem dětí a žáků, který se pohyboval v rozmezí do dvě stě osob.

V souhrnu tedy mají všechny střední školy a základní umělecké školy počet studentů nad pět set. Mateřské školy se svou naplněnou kapacitou pohybují mezi sto až dvě stě dětmi. Základní školy měly své odpovědi velmi rozdílné. Některé svou velikostí nepřesahovaly 50 žáků, jiné byly naopak obsazeny šest seti žáky a více. Bližší informace jsou upřesněny v přílohách práce.⁶⁷

⁶⁶ Příloha 2: Grafické znázornění 2: Zřizovatelé zúčastněných škol a školských zařízení

⁶⁷ Příloha 3: Tabulka 2: Počet žáků/studentů ve školách a školském zařízení

Vyhodnocení zabezpečení vstupu

V tomto okruhu otázek byly zjišťovány jednotlivé druhy zabezpečení, které školy u vstupů využívají. Cílem bylo zjistit, zda je některá škola nekvalitně zabezpečená před vstupem neoprávněných osob a potencionálním „aktivním střelcem“.

Oplocení objektu

Jedenáct zúčastněných respondentů odpovědělo, že škola oplocená je. Jeden z respondentů uvedl, že má škola oplocené dvě budovy ze třech možných. Stejný respondent v doplňující otázce („Pokud je plánovaný nový druh zabezpečení, o jaké zabezpečení se jedná?“) uvedl, že má škola v plánu oplocením zabezpečit i poslední budovu, která v tuto chvíli oplocena není. Pouze jeden respondent objekt oplocený nemá vůbec a v otázce číslo patnáct nestanovil oplocení školy jako prioritu, kterou bude zařízení v blízké budoucnosti řešit.

Školy jsou tedy ve většině případů oplocením zabezpečeny a určují jasné hranice mezi objektem školy a okolním prostředím. Pouze v jednom případě škola oplocení nemá a v blízkém období nepovažuje umístění oplocení k objektu jako svou prioritu.

Technické zabezpečení hlavního vchodu

Školy a školská zařízení v Hradci Králové volí ze čtyř možných variant, kterými vstup technicky zabezpečují. Těmi je umožnění vstupu po přiložení čipu nebo karty ⁶⁸, umožnění vstupu po zadání vstupního kódu ⁶⁹. Třetí variantou, kterou zařízení využívají, je odemykání vchodu pracovníkem objektu reakcí na zazvonění zvonku u vchodu ⁷⁰. Čtvrtou variantou zabezpečení vstupu je využívání dálkového odemykání elektrickým zámekem za využití telefonu nebo videotelefonu.⁷¹ V jednom případě byla využita varianta, kdy objekt v určitém delším časovém horizontu nevyužívá žádné technické bezpečnostní opatření a vstup je tedy přístupný komukoliv.

⁶⁸ V tabulce níže pod zkratkou „čip“

⁶⁹ V tabulce níže pod zkratkou „kód“

⁷⁰ V tabulce níže pod zkratkou „zvonek“

⁷¹ V tabulce níže pod zkratkou „vstup odemkán dálkově“

Nejčastěji využívaným vstupních zabezpečení je dálkové odemykání dveří, které je využíváno v devíti případech. Ve čtyřech případech se využívá v kombinaci s jiným technickým zabezpečením (viz. tabulka níže). Využití zvonku, který přivolá zaměstnance školy, tolik využívané není. Zvonek mají u vstupu opatřeny dvě školy. Pět škol umožňuje vstup po přiložení čipů nebo karet. Ve třech případech se využívá kombinace čipu s jiným zabezpečením vstupu. Zajímavým zjištěním bylo, že všechny střední školy, které se dotazníkového šetření zúčastnily, uvedly, že přikládání čipů je způsob, jak se dostat do prostor školy. Zabezpečení vstupu pomocí kódu uvedli v dotazníku dva respondenti. Variantu, že je škola zcela bez technického zabezpečení hlavního vchodu, nevyplnil nikdo. Jeden z respondentů uvedl, že se u vstupu nevyužívá žádného technického zabezpečení po celé odpoledne. To by mohlo být pro bezpečnost školy značný problém, protože školské zařízení zároveň nevyužívá personálního dohledu u vstupu po celou dobu přístupu do objektu.

Kvůli objektům, kde je využíváno více specifických způsobů zabezpečení hlavního vchodu, bylo využito tabulkového přehledu jednotlivých škol. Jednotliví respondenti jsou označeni čísly 1 až 13. Značení „x“ se uvádí v případech, kdy respondent uvedl, že uvedeného zabezpečení využívá.

	vstup odemýkán dálkově	čip	kód	zvonek	bez zabezpečení
1.	x				
2.	x				
3.	x	x			
4.		x			odpoledne bez zabezpečení
5.				x	
6.	x		x	x	
7.	x				
8.	x				
9.			x		
10.	x				
11.		x			
12.	x	x			
13.	x	x			

Tabulka 3: Technické zabezpečení hlavního vstupu do budovy

Technické zabezpečení vedlejších vchodů do objektu

Jak je z tabulky níže patrné, žádná ze škol a školských zařízení nemá vstup bez zabezpečení vedlejšího vchodu. Způsoby, jakými se chrání před vniknutím neoprávněných osob, jsou značně rozdílné než u hlavního vchodu. Pět objektů má vedlejší vchody trvale uzamčeny. Jedna škola do poznámek přímo uvedla, že vedlejší vstupy využívá pouze pro případy nouzového východu z objektu. Naopak oproti hlavnímu vstupu, kde respondenti uvedli využívání zvonku minimálně, se vedlejší vstupy zaopatřují právě zvonkem. Technické zabezpečení zvonkem využívá pět škol. Naopak u hlavních vchodů frekventovaně využívané dálkové odemykání je u vedlejších vstupů vzácné a u respondentů byl nalezen pouze jeden objekt, který tento typ zabezpečení využívá. Všechny tři odpovědi zabezpečení čipy byly opět odpověďmi ze strany středních škol.

	vstup odemkán dálkově	čip	kód	zvoněk	trvale uzamčeno	bez zabezpečení
1.				x		
2.					x	
3.		x		x		
4.				x		
5.					x	
6.				x		
7.	x					
8.				x		
9.					x	
10.		x				
11.					x	
12.		x				
13.					x	

Tabulka 4: Technické zabezpečení vedlejších vstupů

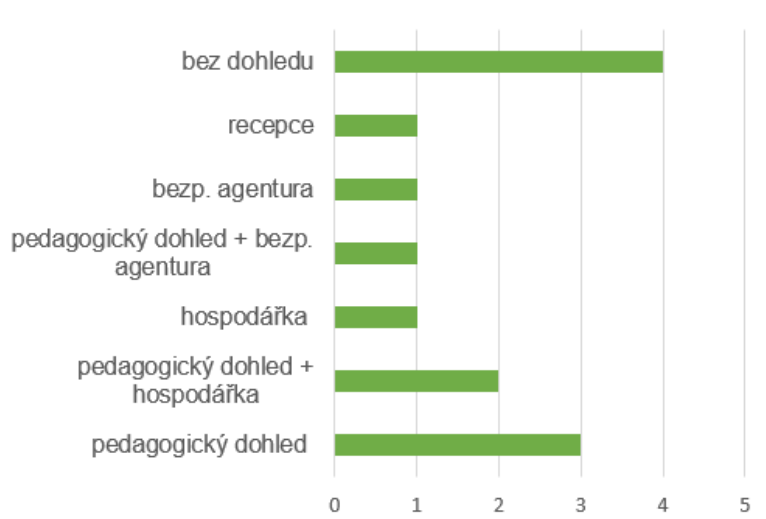
Personální zabezpečení hlavního vstupu do objektu

Na dotaz, zda mají školy a školská zařízení personální zabezpečení vchodu, byly odpovědi rozmanité. V některých případech školy využívaly kombinaci osob, které na vstupní prostor dohlížely. Jako příklad můžeme uvést jednu z mateřských škol, která využívá kombinaci pedagogického dohledu a bezpečnostní agentury. To, kdo na prostor ve škole dohlíží, se odvíjí od denní hodiny.

Nejvíce respondenti jako své personální zabezpečení uváděli pedagogický dohled. Ten jako způsob dohledu využívá šest škol, u dvou z nich má dohled na starosti kromě pedagogů ještě hospodářka školy a v jednom případě je dohled zabezpečován pedagogy v kombinaci s bezpečnostní agenturou.

Čtyři školy jsou zcela bez personálního dohledu. Všechny však mají opatřené technické zabezpečení, tudíž využívají během provozních hodin alespoň jeden druh zabezpečení. Pouze jeden objekt, který personálního dohledu nevyužívá, nemá plně funkční technické zabezpečení. Jak již bylo zmiňováno u technického zabezpečení hlavního vstupu, jedná se o objekt, kde není technické bezpečnostní opatření využíváno v odpoledních hodinách.

V posledních třech odpovědích respondenti uvedli tři různé varianty personálního zabezpečení, a to dohled hospodářky školy, bezpečnostní agentury a v posledním případě recepční.

Grafické znázornění 3: Personální zabezpečení hlavního vchodu

Personální zabezpečení vedlejších vchodů do objektu

V otázce personálního zabezpečení vedlejších vstupů pět škol uvedlo, že mají vedlejší vstupy trvale uzamčeny a nevyužívají je. Tito respondenti personální dohled nad vedlejšími vstupy nemají. Jedna základní škola přímo uvedla, že jelikož jsou vedlejší vstupy většinu času uzamčeny a využívají se opravdu minimálně, personální dohled u nich není. Jakmile se z jakéhokoliv

důvodu odemknou, je u nich zařízený dohled pedagogických pracovníků. Kromě těchto respondentů uvedly ještě čtyři další školy, že u vedlejších vchodů nemají žádný personální dohled. Tato zařízení mají zřízené alespoň technické zabezpečení (dálkové odemykání dveří, odemykání reakcí na zvonek).

Personální dohled mají za běžného provozu čtyři školy. Jedna škola využívá recepční. Ve dvou případech nad prostorem dohlíží pedagogové školy. Jedna škola má najatou speciální bezpečnostní agenturu.

V porovnání s personálním zabezpečením hlavního vchodu jsou vidět znatelné rozdíly. Na vedlejší vstupy je personálně dohlíženo mnohem méně. To ovlivňuje fakt, že jsou v některých případech trvale uzamčeny a jsou využívány pouze pro potřeby nouzového úniku z objektu. U hlavních vstupů je v některých případech personální dohled kombinován dle potřeby více způsoby. Vyšší personální dohled nad hlavním vstupem je logický, protože spousta škol ho využívá jako jediný možný vstup do budovy. Potencionální hrozby, jako je vstup neoprávněných osob do školy, jsou proto mnohem pravděpodobnější u vstupů hlavních.

Vyhodnocení subjektivního vnímání rizik z pohledu vedení školy a školského zařízení

Na otázku týkající se subjektivního pocitu bezpečí v budově školy, školského zařízení respondenti odpovídali za využití sémantického diferenciálu, kdy při pocitu maximálního bezpečí označili bod 3, naopak při pocitu nebezpečí označili bod -3. Kromě jedné odpovědi bylo ve všech případech využito kladného hodnocení. Nejčastěji, přesněji sedmkrát, respondent odpověděl, že se na škále sémantického diferenciálu cítí spíše bezpečně, zaškrtnutím bodu 2. Maximální pocit bezpečí pociťují osoby třech zařízení, kdy se jednalo ve všech případech o objekty mateřských škol. Pouze jeden respondent vyjádřil pochybnosti o pocitu bezpečí. Důvody byly respondentem na konci dotazníku odůvodněny. Respondent dotazník vyplňoval za základní uměleckou školu, kde je dle jeho názoru problém v nízké kvalitě kontroly vstupu osob do objektu. Zmiňované byly jako příklad různé koncerty a další akce, které na půdě zařízení umělecká škola organizuje, jsou volně přístupné a nijak regulované.

-3	-2	-1	0	1	2	3
Min. pocit bezpečí						Max. pocit bezpečí
Okrát	1krát	Okrát	Okrát	2krát	7krát	3krát

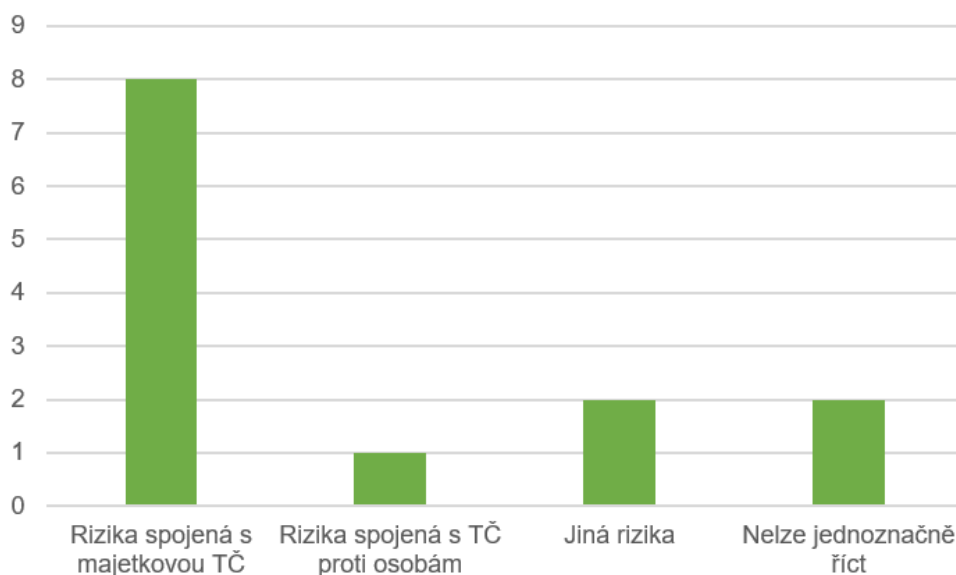
Tabulka 5: Subjektivní pocit bezpečí respondentů dotazníku

Následoval dotaz vyhodnocující názory vedení, zda je pro objekt větší riziko pachatel antisociálního chování a protiprávních činů osoba z vnějšího prostředí, která nemá do objektu běžný přístup nebo osoba běžně se pohybující na půdě školy.

Z odpovědí vyplynulo, že v pachateli bez běžného přístupu do objektu vidí větší riziko šest respondentů. Respondenty s tímto názorem byli všichni zástupci odpovídající za mateřské školy a zbytek osob zastupující tento názor byli jedinci, kteří v následující otázce považovali za nejpravděpodobnější riziko narušující bezpečnost školy vandalismem a krádežemi. Tři respondenti vidí riziko v pachatelích z interního prostředí školy spíše než v „pachatelích vnějších“. Čtyři respondenti nedokázali určit, co je podle nich větší riziko. Respondenti tedy měli odpovědi velmi rozdílné.

Poslední otázka z bloku vyhodnocovala nejpravděpodobnější rizika, která mohou ve škole, školském zařízení nastat. Osm respondentů vnímalo krádeže, destrukci a poškozování majetku jako nejpravděpodobnější riziko na půdě školy. Jedna osoba kladla největší důraz na rizika spojená s možným antisociálním chováním namířeným proti jiné osobě (násilí, vyhrožování...). Dva respondenti vidí hrozbu, kterou je zapotřebí vnímat a uzpůsobit jí zabezpečení školy, v jiných rizicích jako je například konzumace a prodej drog, neoprávněný vstup osob do školy a další. Dvě osoby nebyly schopné přesně stanovit, co je pro školu či školské zařízení hrozbou.

Je vhodné zmínit, že rizika spojená s konzumací a prodejem drog uváděly základní a střední školy. Mateřské školy ve dvou případech ze tří nedokázaly jednoznačně určit riziko, se kterým by se objekt mohl s největší pravděpodobností potýkat. V posledním případě mateřská škola vyplnila riziko vandalismu a destrukce objektu.

Grafické znázornění 4: Subjektivní názor respondentů na největší rizika ve škole, školském zařízení

Až na jednu výjimku se osobám ve vedení zdá zabezpečení dané školy dostatečné, jedna odpověď byla negativního rázu z důvodu nedostatečné kontroly vstupu osob do objektu během odpoledních hodin a akcí pořádaných školou. Jako nejpravděpodobnější a největší riziko pro školu vidí školy hlavně ve formě vandalismu a jiných rizik konaných proti majetku školy nebo osob. V otázce pachatelů byly odpovědi více rozdílné, pouze u mateřských škol se respondenti shodli na větším riziku ze strany vnějšího pachatele. Proto nelze udělat jednoznačný závěr.

Vyhodnocení údajů o kamerových systémech

Ze třinácti respondentů odpověděl pouze jeden respondent negativně, tedy že škola opatřená kamerovým systémem není. V doplňující otázce („Je plánovaná instalace nového druhu zabezpečení, pokud ano, jakého?“) však daný respondent uvedl, že do mateřské školy instalovat kamerový systém v nejbližší době chtějí, a to do prostorů vstupu do budovy.

Dvanáct objektů kamerový systém instalovaný má. Prostory hlídané kamerovým systémem, které respondenti uvedli, se často opakovaly. Školy a školské zařízení mají zabezpečené vchody, venkovní prostory, vchody

do kanceláře, šatny, chodby a hřiště. To je výčet všech odpovědí, které respondenti zmínili.

Pouze jedna škola má kamerové systémy umístěné na všech ze zmíněných prostorů. Jedná se o zabezpečení vstupních vchodů, vstupu do kanceláře školy, venkovního prostoru, šaten, chodeb a školního hřiště. Nejčastěji mají školy zabezpečené venkovní prostory objektu a vchody do objektu z vnějšího prostředí.

Devět ze dvanácti objektů má monitorované vstupy do objektu. Z odpovědí je tedy patrné, že školy považují za rizikové místo právě vstupy do škol a školských zařízení. Ve dvou případech je to jediné místo, které je v objektu monitorované. V šesti případech škola kamerovým systémem zabezpečuje i jiné prostory. Odpovědi se ale různí. V přílohách práce jsou upřesněny odpovědi jednotlivých škol.⁷²

Vyhodnocení účasti škol a školských zařízení na preventivních projektech a programech

Sedm škol a školské zařízení uvedlo, že se žádného bezpečnostního preventivního programu neúčastnilo. V jednom případě respondent odpověděl, že nedokáže s jistotou říct, že by tomu tak bylo.

Pět škol zmínilo, že se v posledních dvou letech zúčastnili bezpečnostního preventivního programu nebo projektu. V jednom případě se jednalo o Preventivní program SPIRÁLA. Preventivní program SPIRÁLA se zabývá oblastí prevence rizikového chování žáků a studentů škol a školských zařízení v celém Královéhradeckém kraji.⁷³ Jedna škola upřesnila, že spolupracuje se sdružením ACET ČR, z.s. Sdružení nabízí preventivní programy na školách, kterými se snaží dosáhnout snížení rizikového chování žáků využitím primární prevence.⁷⁴ Dvě školy uvedly, že se zúčastnily programu zaměřeného na vnitřní prevenci škol bez bližšího upřesnění. V posledním případě škola přesněji neupřesnila, o jaký projekt se jednalo, nastínila však, že se týkal vnitřní bezpečnosti v objektu. Žádná

⁷² Příloha 4: Tabulka 6: Rozmístění kamerového systému v objektech škol a školských zařízeních
⁷³ Preventivní programy Spirála. Prostorpro.cz [online]. [cit. 2023-3-8]. Dostupné z: <https://www.prostorpro.cz/programy-a-aktivity/preventivni-programy-spirala>

⁷⁴ Preventivní Programy. ACET ČR z.s. [online]. [cit. 2023-3-8]. Dostupné z: <https://www.acet.cz/prevence>

ze škol nezmínila, že by se v posledních letech zúčastnila preventivního projektu, který by se zaměřoval na problematiku útoku ozbrojeného útočníka. Je tedy zřejmé, že školy nepovažují pravděpodobnost výskytu aktivního střelce ve škole za pravděpodobný jev a zaměřují se na jiné oblasti.

4.4 Závěr výzkumného šetření

Z výzkumného šetření vyplynulo, že většina škol, která zodpověděla dotazník, má vstupy personálně a technicky zabezpečeny.

Základem zjištění byla informace, že se nevyskytla odpověď, kdy by v objektu chybělo personální i technické zabezpečení vstupů. Vyskytl se zde však jeden specifický případ. Jeden respondent uvedl, že školské zařízení nemá žádný personální dohled u hlavního vstupu. Technické zabezpečení má objekt sice u všech vstupů do školy, ovšem v odpoledních hodinách je do zařízení volný přístup hlavním vchodem. Do objektu může tedy bez větších problémů vstoupit kdokoliv. Důvodem volného přístupu v odpoledních hodinách je fakt, že se jedná o základní uměleckou školu, pro kterou je typická výuka až v odpoledních a večerních hodinách. V jednom případě lze tedy říct, že má zařízení denní rozmezí, kdy nemá vstupy do zařízení dostatečně zabezpečeny. Zároveň se jedná o objekt, který nemá řádně oplocený areál. V tomto případě jsou pochybnosti o kvalitě zabezpečení areálu a vstupů na místě. Zároveň se jednalo o jediný objekt, kde byl přiznán nedostatečný pocit bezpečí právě z důvodu možnosti vniknutí nebezpečných osob do objektu. Tento objekt by tedy mohl být lehkým cílem „aktivního střelce“.

V ostatních případech byly odpovědi přijatelnější. Kvůli nízkému počtu respondentů nelze objektivně říci, jaká nejčastější technická a personální zabezpečení využívají jednotlivé typy škol. Střední školy zapojené do dotazování využívaly ve všech případech technického zabezpečení vstupní čipy. Zde lze předpokládat, že se bude čipové zabezpečení u středoškolských vzdělávacích institutů vyskytovat hojněji než v jiných případech. V ostatních případech nebyla nalezena žádná podobná shoda zabezpečení vstupů.

Jedna ze škol na konci dotazníku, kde byl dán prostor pro doplňující myšlenky přiznala, že přestože mají ve škole personální i technické zabezpečení vchodů, do školy dle slov respondenta může po zápisu do návštěvní knihy navštívit školu (nebo zaměstnance) kdokoliv. To může zcela narušit zabezpečení a ohrozit chod školy. Proto je potřeba, aby se školy zaměřovaly i na účinnost režimových opatření a nespolehaly se pouze na technickou ochranu. Ve chvíli, kdy budou režimová opatření špatně nastavena, může být zásadně ohrožena bezpečnost školy.

Kromě jednoho respondenta bylo uváděno, že se osoby z vedení škol cítí v objektu bezpečně. Jeden respondent měl názor opačný. Vyzdvihoval právě nedostatečnost zabezpečení vstupů do budovy, kdy se může do objektu dostat takřka kdokoliv, včetně zmiňovaného aktivního střelce.

Kamerové systémy jsou nejčastěji umísťovány u vstupů do objektu. Z odpovědí je tedy patrné, že školy považují za rizikové místo právě vstupy do škol a školských zařízeních. Správně zabezpečené vchody regulují, které osoby se do prostorů dostanou a které ne.

Z odpovědí týkajících se bezpečnostních projektů a seminářů je zřejmé, že se školy zaměřují na jiné oblasti, než jsou hypotetické útoky aktivního střelce ve školách a školském zařízení, protože i dle uváděných rizik řeší spíše vandalismus a destrukci majetku.

Závěr

Práce se primárně zaměřuje na samotnou situační prevenci kriminality. Ta se zabývá eliminací situací, které by mohly vést ke spáchání trestného činu a zvyšováním rizik pro potenciální pachatele. Pro správné uchopení tématu jsou v práci popsána obecná teoretická východiska, která by svou aplikací do praxe měla napomoci snížení kriminality. Zároveň práce přibližuje klady a zápory, které jsou u situační prevence spatřovány, včetně možného přesunu kriminality.

Jelikož je téma situační prevence kriminality velmi obecné, další a zároveň stěžejní část práce cílí na školy a školská zařízení. Ta se kromě zmínění platných právních úprav a metodických doporučení z oblasti bezpečnosti zaměřuje na identifikaci a kategorizaci rizik, která by mohla narušit bezpečnost škol a školských zařízení. V bakalářské práci jsou blíže přiblíženy útoky spáchané na území České republiky, a to včetně na našem území nevídaného útoku psychicky nemocné ženy na střední škole ve Žďáru nad Sázavou. Žena svým útokem usmrtila studenta v budově školy. Tímto incidentem z roku 2014 je zdůrazněno, jak důležitou roli hraje kvalitní zabezpečení škol a školských zařízení před vstupem neoprávněných osob do objektu.

Přestože se útoky na školy a školská zařízení dějí velmi vzácně, je třeba jim věnovat dostatečnou pozornost. Co naopak školy sužuje mnohem častěji, je šikana či například vandalismus. Této problematice se práce taktéž věnuje. Zmíněny byly potenciální rizika, před kterými je potřeba školu zabezpečit tak, aby byly zdůrazněny jak častější antisociální a kriminální chování, tak zcela vzácné, avšak velmi nebezpečné útoky.

Způsobů, kterými by mohlo dojít k narušení bezpečnosti, je velké množství. Je spousta faktorů, které ovlivňují bezpečí v objektu a areálu. Už samotný index kriminality dané oblasti může zásadně ovlivnit bezpečnost školy. Teoretická část je tedy věnována zabezpečení v obecné rovině. Bezpečnostní opatření jsou v práci rozebírána přiblížením normy ČSN 73 4400, která upravuje návrhy zabezpečení škol a školských zařízení a napomáhá k orientaci v bezpečnostní problematice. Z opatření k zajištění bezpečnosti škol je vhodné zmínit

zabezpečení perimetru, pláště budovy, vnitřního uspořádání budovy či například technickou a personální bezpečnostní ochranu.

Bezpečnost na školách je velmi obsáhlým tématem, které v plném rozsahu nelze zpracovat v rámci této práce. Z tohoto důvodu je aplikační část zaměřena na specifickou oblast a určitý druh zabezpečení, který je stěžejní pro zajištění bezpečnosti ve školách. Využitou metodou pro aplikační část bylo dotazníkové šetření, jehož hlavním cílem bylo zjistit úroveň zabezpečení vstupů škol a školských zařízení v Hradci Králové. Obecné zhodnocení aplikační části bylo zahrnuto v závěru výzkumného šetření.

Přínosem práce je zdůraznění důležitosti zabezpečení škol a školských zařízení, speciálně těch, kde se shromažďuje vysoká koncentrace osob a potencionální bezpečnostní rizika jsou zde vyšší. Neboť má práce strukturované členění, umožňuje snadnou orientaci v tématu a získání uceleného pohledu.

Seznam literatury

Monografie

BARILIK, Igor N. Environmentální kriminologie: prostředí a jeho role při páchání kriminality. Praha: Leges, 2015.

ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Forenzní psychologie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004. Vysokoškolské učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 80-864-7386-4.

FIRSTOVÁ, J. a ZÁMEK, D. Prevence kriminality – nedílná součást systému vnitřní bezpečnosti. Praha: Wolters Kluwer, 2021. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-057-8.

GŘIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. Kriminologie. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-614-3.

JELÍNEK, Jiří. Kriminologie. Praha: Leges, Teoretik. 2021. ISBN 978-80-7502-499-2.

KOLEKTIV, Josef Zapletal a. Prevence kriminality: důsledky pro člověka. 3., přeprac. vyd. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2008. ISBN 978-807-2512-706.

KOVAŘÍKOVÁ, Miroslava. Krizové situace ve škole: bezpečnostní problematika ve školní praxi. Praha: Grada, 2020. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-2731-8.

Zákonná úprava a IAŘ (interní akty řízení)

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů

Webové stránky a elektronické zdroje

BEDNÁŘ, Jiří a Petr NOVÝ. Mladík plánoval bombový útok ve škole na Královéhradecku. Novinky.cz [online]. 2009 [cit. 2023-01-30]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/krimi-mladik-planoval-bombovy-utok-ve-skole-na-kralovehradecku-40222389>

CAMERON, Rob. Teacher stabbed to death by 16-year-old student in Svitavy. Radio Prague International [online]. 2004 [cit. 2023-01-30]. Dostupné z: <https://english.radio.cz/teacher-stabbed-death-16-year-old-student-svitavy-8083911>

Cohen, L. E., & Felson, M. (1979). Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activity Approach. *American Sociological Review*, 44, S. 588-608. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.2307/2094589>.

KŮS, Ondřej. Jsem terorista, zakřičel žák a napadl sekretářku gymnázia paličkou. *IDnes.cz* [online]. 2011 [cit. 2023-01-31]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/jsem-terorista-zakricel-zak-a-napadl-sekretarku-gymnazia-palickou.A110926_1657970_liberec-zpravy_oks

Kvalita vzdělávání v České republice: Výroční zpráva 2021/2022 [online]. In: ZATLOUKAL, Tomáš et al. 2022. [cit. 2023-02-1]. ISBN 978-80-88492-09-2. Dostupné z: https://www.csicr.cz/CSICR/media/Prilohy/2022_p%c5%99%c3%adlohy/Dokumenty/Vyrocnizprava_2021_2022_everze.pdf.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Metodický pokyn ministryně MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních [online]. 2016 [cit. 17.1.2023]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/file/38988/>

PENC, Ondřej. Bezpečnost na školách. *Policie České republiky* [online]. 2022 [cit. 2023-02-14]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/bezpecnost-na-skolach.aspx>

Poslání Asociace bezpečná škola. *Asociace bezpečná škola* [online]. [cit. 2023-02-14]. Dostupné z: <https://www.asociacebezpecnaskola.cz/poslani-asociace/>

Prevence kriminality. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [2023-3-3]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/web-o-nas-prevence-prevence-kriminality.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>

Preventivní Programy. ACET ČR z.s. [online]. [cit. 2023-3-8]. Dostupné z: <https://www.acet.cz/prevence>

Preventivní programy Spirála. Prostorpro.cz [online]. [cit. 2023-3-8]. Dostupné z: <https://www.prostorpro.cz/programy-a-aktivity/preventivni-programy-spirala>

SLADKÝ, Libor a Tibor A. BREČKA. Manuál bezpečné školy [online]. 2022 [cit. 2023-02-10]. ISBN 978-80-908515-2-8. Dostupné z: <https://prevencekriminality.cz/wp-content/uploads/2023/01/manual-bezpecne-skoly.pdf>.

Student byl při útoku pálkou nepřičetný. IDnes.cz [online]. 2004 [cit. 2023-01-30]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/student-byl-pri-utoku-palkou-nepricetny.A040213_153426_krimi_lkr

Student zabil v Praze učitele mačetou. Policie útočnicka dopadla. Deník.cz [online]. 2022 [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/krimi/policie-maceta-utok-ucitel-praha-stredni-skola.html>

SVÁTEK, Jiří and VEDLICH, Jindřich. Bezpečnost na území města Hradce Králové – Security in the city of Hradec Králové. [online]. 2013 [cit. 2023-03-01] Dostupné z: https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/54595/Svatek_Vedlich_BezpecnostUzemiMesta_2013.pdf?sequence=1

Školení a semináře. Asociace bezpečná škola [online]. [cit. 2023-02-14]. Dostupné z: <https://www.asociacebezpecnaskola.cz/skoleni-a-seminare/>

Útoků v českých školách přibývá. Asociace bezpečná škola [online]. 2023. [cit. 2023-02-13]. Dostupné z: <https://www.asociacebezpecnaskola.cz/2023/01/24/utoku-v-ceskych-skolach-pribyva/>

Úskalí aplikace normy ČSN 73 4400. [online]. [cit. 2023-3-10]. Dostupné z: <https://www.asociacebezpecnaskola.cz/wp-content/uploads/2022/09/Ukazka-45-48.pdf>

Zvlášť zranitelné oběti. Policie České republiky [online]. [cit. 2023-01-30].
Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/zvlast-zranitelne-obeti.aspx>

Zveřejnění české technické normy ČSN 73 4400 „Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení“ – Ministerstvo vnitra České republiky. Úvodní strana – Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Copyright © 2021 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit.2023-01-15]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zverejneni-ceske-technickenormy-csn-73-4400-prevence-kriminality-rizeni-bezpecnosti-pri-planovani-realizaci-aUZivani-skol-a-skolskych-zarizeni.aspx>

Žena byla obviněna z vraždy a braní rukojmích. Policie České republiky [online]. 2014 [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/zena-byla-obvinena-z-vrazdy-a-brani-rukojmich.aspx>

Seznam grafů

Grafické znázornění 1: Zastoupení zúčastněných škol ve výzkumném šetření...	42
Grafické znázornění 2: Zřizovatelé zúčastněných škol a školských zařízení.....	65
Grafické znázornění 3: Personální zabezpečení hlavního vchodu.....	46
Grafické znázornění 4: Subjektivní názor respondentů na největší rizika ve škole, školském zařízení.....	49

Seznam tabulek

Tabulka 2: Vymezení stěžejních a sledovaných parametrů.....	37
Tabulka 2: Počet žáků/studentů ve školách a školském zařízení.....	65
Tabulka 3: Technické zabezpečení hlavního vstupu do budovy.....	44
Tabulka 4: Technické zabezpečení vedlejších vstupů.....	45
Tabulka 5: Subjektivní pocit bezpečí respondentů dotazníku.....	48
Tabulka 6: Rozmístění kamerového systému v objektech škol a školských zařízeních.....	66

Seznam příloh

Příloha 1: Dotazníkové šetření.....	62
Příloha 2: Grafické znázornění 2: Zřizovatelé zúčastněných škol a školských zařízení.....	65
Příloha 3: Tabulka 2: Počet žáků/studentů ve školách a školském zařízení.....	65
Příloha 4: Tabulka 6: Rozmístění kamerového systému v objektech škol a školských zařízeních.....	66

Přílohy práce

Příloha č. 1 – dotazníkové šetření

1. Jaký typ školy, školského zařízení je objekt?
 - a) Mateřská škola
 - b) Základní škola
 - c) Střední škola
 - d) ZUŠ
 - e) Jiné (vlastní odpověď)

2. Kdo je zřizovatelem zařízení?
 - a) Kraj
 - b) Obec či svazek obcí
 - c) Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
 - d) Církev
 - e) Soukromá osoba
 - f) Jiné (vlastní odpověď)

3. Jaký počet dětí/žáků/studentů zařízení navštěvuje?
 - a) 0-50
 - b) 50-100
 - c) 100-150
 - d) 150-200
 - e) 200-250
 - f) 250-300
 - g) 300-400
 - h) 400-500
 - i) 500-600
 - j) 600+

4. Jaký je název zařízení? (slovní odpověď, uvedeno nemuselo být)

5. Využívá se v objektu kamerový systém?
- a) Ano
 - b) Ne
6. V případě využití kamerového systému, v jakých prostorech se nachází?
- (slovní odpověď)
7. Jaký je Váš subjektivní pocit bezpečí v budově školy, školského zařízení?
- Sémantický diferenciál: -3 až +3 (nejmenší pocit bezpečí až nejvyšší pocit bezpečí)
8. Kdo je dle Vás rizikem pro školy, školská zařízení? Pachatel, který má do školy, školského zařízení běžný přístup nebo pachatel z vnějšího prostředí bez běžného přístupu do objektu? (vlastní odpověď)
9. Jaká jsou podle Vás největší rizika ve škole, školském zařízení?
- a) Rizika spojená s trestnou činností proti osobám (spojená s násilím, verbálními výhružkami atd.)
 - b) Rizika spojená s majetkovou trestnou činností (krádeže, vandalismus, pokus o krádeže...)
 - c) Rizika ostatní (konzumace drog, falešné poplachy, vniknutí neoprávněných osob...)
 - d) Nedokážu posoudit
10. Je zařízení oploceno?
- a) Ano
 - b) Ne
 - c) Je jinak odděleno od okolí (doplnění vlastní odpovědi)
11. Jaká technická opatření jsou využívána pro kontrolu hlavního vchodu?
- a) Vstup umožněn po přiložení čipu, karty
 - b) Vstup umožněn po zadání vstupního kódu

- c) Uzamčený vstup je ovládán dálkově elektrickým zámekem (využití telefonu, videotelefonu)
- d) Uzamčený vstup chodí odemknout pracovník zařízení reakcí na zazvonění zvonku
- e) Bez technického zabezpečení
- f) Jiné (vlastní odpověď)

12. Jaká technická opatření jsou využívána k zabezpečení vedlejších vchodů?

- a) Vstup umožněn po přiložení čipu, karty
- b) Vstup umožněn po zadání vstupního kódu
- c) Uzamčený vstup je ovládán dálkově elektrickým zámekem (využití telefonu, videotelefonu)
- d) Uzamčený vstup chodí odemknout pracovník zařízení reakcí na zazvonění zvonku
- e) Bez technického zabezpečení
- f) Jiné (vlastní odpověď)

13. Kdo zabezpečuje hlavní vstup do zařízení?

- a) Dohled pedagogických pracovníků
- b) Dohled recepčního/vrátného
- c) Dohled bezpečnostní agenturou
- d) Bez personálního dohledu
- e) Jiné (vlastní odpověď)

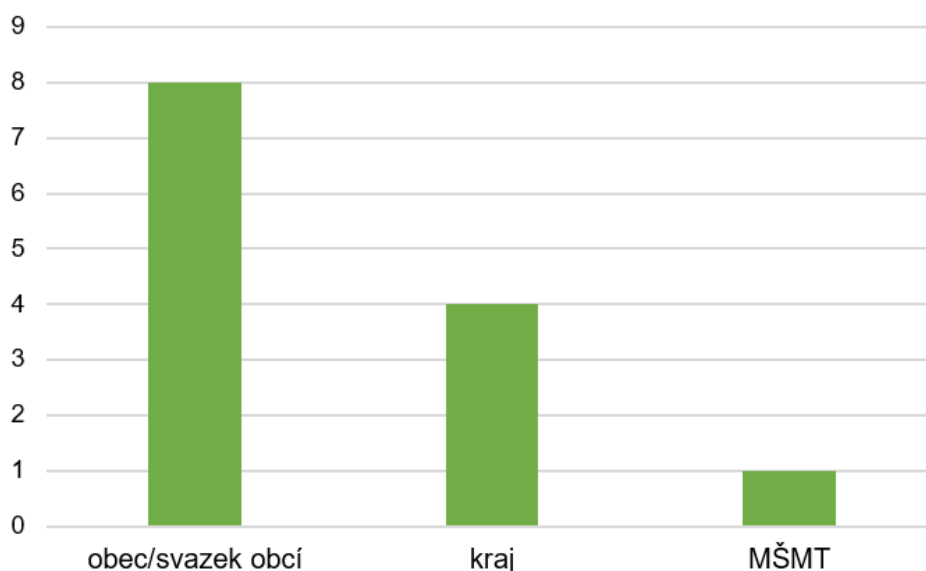
14. Kdo zabezpečuje dohled u vedlejších vstupů?

- a) Dohled pedagogických pracovníků
- b) Dohled bezpečnostní agenturou
- c) Dohled recepčního/vrátného
- d) Bez personálního dohledu
- e) Jiné (vlastní odpověď)

15. Pokud je plánovaný nový druh zabezpečení, o jaké zabezpečení se jedná?
(vlastní odpověď)

16. Bylo zařízení v posledním období součástí některého z preventivních projektů a programů? (vlastní odpověď)

Příloha č. 2

Grafické znázornění 2: Zřizovatelé zúčastněných škol a školských zařízení

Příloha č. 3

	0-100	100-200	200-300	300-400	400-500	500+
mateřská škola	0	3	0	0	0	0
základní škola	1	0	1	2	1	1
střední škola	0	0	0	0	0	3
ZUŠ	0	0	0	0	0	1

Tabulka 2: Počet žáků/studentů ve školách a školském zařízení

Příloha č. 4

	vstupy do budovy	vchod do kanceláře	venkovní prostor	šatny	chodby	školní hřiště
1. respondent	x		x			
2.	x	x				
3.				x		
4.			x			
5.	x		x		x	
6.	x			x		x
7.			x			
8.	x		x			
9.	x	x	x	x	x	x
10.	x					
11.	x					x
12.	x					
13.						

Tabulka 6: Rozmístění kamerového systému v objektech škol a školských zařízeních